

Lupamääräykset ja -ohjeet

koskien katu-, puisto- ja muilla yleisillä alueilla
tehtäviä töitä Kouvolassa

Asiakirja voimassa 6.3.2026 alkaen.

KOUVOLA

Sisällys

1	Lupamääräykset ja -ohjeet	4
1.1	Sijoittamissopimus	5
1.2	Yleisten alueiden käyttöluja	6
1.3	Kaivu- ja katuluja ja ilmoitus työstä	6
1.3.1	Johtoaineiston toimittaminen	8
1.3.2	Käsittelyajat	8
1.3.3	Maksut	9
1.3.4	Talvitauko	9
1.3.5	Takuu	10
1.4	Vastuut ja kaupungin toimivalta	11
2	Työt yleisillä alueilla	12
2.1	Työmaa-alue, rajausta ja varastointi	12
2.2	Työmaan kunnossa- ja puhtaanapito	13
2.3	Työajat ja työn ajoittaminen	14
2.4	Yhteiskäyttö, yhteisrakentaminen ja gigabittiasetuksen mukaiset velvoitteet	16
2.4.1	Yhteiskäyttö	17
2.4.2	Yhteisrakentaminen	18
2.4.3	Tiedonantovelvollisuus ja keskitetty tietopiste	18
2.5	Liikennejärjestelyt	19
2.6	Pätevyysvaatimukset	19
2.7	Valvonta	20
2.8	Omavalvonta ja laadunvarmistus	21
2.9	Nostotyöt yleisillä alueilla	22
2.10	Talviajan työt	23
2.11	Maanpäälliset rakenteet yleisillä alueilla	24
2.12	Laiminlyönnit, seuraamukset ja laiminlyöntimaksut	25
2.13	Vahingot, korjaus ja korvausvastuu	25
3	Kaivutyöt	28
3.1	Ennen kaivutyön aloittamista	28
3.2	Kaivutyön toteuttaminen	29
3.3	Johto, putket ja maanalaiset rakenteet	29
3.4	Kaapelien ja suojaputkien peittosyvyys	30
3.5	Alisyvytydet ja menettely työn aikana	30
3.6	Teiden ja ajoalueiden alitukset	31
3.7	Täytöt ja rakennekerrokset	31
3.8	Kantavuus- ja tiiveysmittaukset	32

4	Päällystys- ja viimeistelytyöt.....	34
4.1	Yleisiä ohjeita koskien päällystystöitä	34
4.2	Päällystettävän alueen laajuus ja eri alueet.....	35
4.3	Tilapäinen päällyste ja talvikausi	36
4.4	Lopulliset päällystekerrokset ja laadunvarmistus.....	37
4.5	Viimeistelyrakenteet ja varusteet	39
4.6	Työn hyväksyntä.....	40
5	Puusto ja viherrakenteet.....	41
5.1	Aloituskatselmus ja lähtötilanteen dokumentointi	41
5.2	Nurmikot, niityt ja kasvualustat.....	41
5.3	Pensaat ja köynnökset	43
5.4	Puut, juuristoalueet ja suojaetäisyydet.....	43
5.5	Vauriot, ilmoitusvelvollisuus ja korvausvastuu	46
5.6	Takuu, jälkihoito ja kaupungin toimenpiteet	46
6	Tilapäiset liikennejärjestelyt.....	47
6.1	Liikenteenohjaussuunnitelma.....	48
6.2	Vastuu liikennejärjestelyistä	49
6.3	Liikennejärjestelyiden yleinen laatu, puutteet ja toistuvat laiminlyönnit.....	50
6.4	Työmaa-alueen rajausta ja suojausta	50
6.5	Jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt.....	51
6.6	Ajoneuvoliikenteen järjestelyt	53
6.7	Työmaan vaikutukset laajempaan liikenneympäristöön	54
6.8	Ajoneuvojen siirrot	56
6.9	Liikenteenohjauslaitteiden vaatimukset	57
6.10	Esteettömyys tilapäisissä liikennejärjestelyissä	58
6.11	Työmaataulu ja tunnistetiedot	60
6.12	Tiedottaminen ja viestintä liikennejärjestelyistä	61
6.13	Tilapäisten liikennejärjestelyiden kunnossapito, talvihoito ja puhtaanapito.....	62
7	Nostotyöt yleisillä alueilla.....	63
7.1	Nostotyön suunnittelu ja liikennejärjestelyt	63
7.2	Vaara-alue ja suojaus.....	64
7.3	Liikenteenohjaus ja valvonta nostotyön aikana	65
7.4	Työolosuhteet ja työn keskeyttäminen.....	66
7.5	Vastuut ja pätevyys	66
7.6	Kaupungin toimivalta	66
	Töissä noudatettavat asiakirjat, lait, normit, ohjeet:.....	67
	Vaurio-tilanteessa, ota yhteys:	68

1 Lupamääräykset ja -ohjeet

Tämä ohje sisältää Kouvolan kaupungin lupamääräykset- ja ohjeet katu-, puisto- ja muilla yleisillä alueilla tehtäville töille. Ohjetta sovelletaan kaikkiin toimijoihin, jotka suorittavat tai teettävät töitä kaupungin hallinnoimilla yleisillä alueilla riippumatta työn kestosta, laajuudesta tai toteutustavasta.

Ohje koskee esimerkiksi kaivutöitä, johto- ja kaapeliasennuksia, kunnossapito- ja rakennustöitä, katualueella tehtäviä nostotöitä sekä muuta toimintaa, joka edellyttää yleisen alueen käyttöä tai vaikuttaa alueen liikenteeseen, turvallisuuteen, kunnossapitoon tai ympäristöön.

Tässä ohjeessa esitetyt määräykset noudattavat voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä valtakunnallisia ohjeita ja normeja, ja ne ovat vähimmäisvaatimuksia, joita on noudatettava kaikissa yleisillä alueilla tehtävissä töissä.

Kaupungilla on oikeus antaa tapauskohtaisesti tarkempia, täydentäviä tai tätä ohjetta ankarampia määräyksiä, mikäli se on tarpeen yleisen alueen turvallisuuden, rakenteiden kestävyys, liikenteen sujuvuuden, ympäristön suojelun, kunnossapidon tai muun perustellun syyn vuoksi. Kaupungin harkinta ja tulkinta näissä tilanteissa on ensisijainen.

Mikäli tässä ohjeessa ei ole erikseen käsitelty jotakin työnaikaista tilannetta, työmenetelmää, rakennetta tai olosuhdetta, luvan saajan on viipymättä oltava yhteydessä kaupunkiin ja noudatettava kaupungin antamia ohjeita ja määräyksiä. Työn jatkaminen epäselvässä tilanteessa ilman kaupungin hyväksyntää on kielletty.

Tässä ohjeessa esitettyjen määräysten noudattaminen ei rajoita kaupungin oikeutta:

- asettaa lisäehtoja tai tarkentavia vaatimuksia,
- edellyttää muutoksia työmenetelmiin, suojauksiin tai aikatauluihin,
- suorittaa valvontaa ja katselmuksia,
- määrätä laiminlyöntimaksuja tai
- teettää tarvittavia toimenpiteitä luvan saajan kustannuksella

1.1 Sijoittamissopimus

Pysyvän putken, johdon, kaapelin tai muun yhdyskuntaa palvelevan laitteen, rakenteen tms. sijoittaminen katu- tai muulle yleiselle alueelle tai sen ylä- tai alapuolelle edellyttää kirjallista sijoittamissopimusta Kouvolan kaupungin kanssa.

Sijoittamissopimus on tehtävä ennen kaivu- ja katulupaa ja sopimusnumero liitetään lupahakemukseen. Sijoittamissopimus on maksuton ja sitä haetaan kaupungin sähköisen lupapalvelun kautta:

[Kouvolan kaupungin asiointipalvelu](#)

Hakijan vastuulla on toimittaa sijoittamissopimuksen liitteeksi riittävät ja ajantasaiset suunnitelmakartat sekä muut kaupungin edellyttämät selvitykset. Sijoittamissopimuksen hakijan vastuulla on selvittää sijoittamispaikkaan liittyvät olosuhteet, mukaan lukien:

- maanomistus
- kaavatilanne
- olemassa olevat johdot ja rakenteet
- puusto ja istutukset
- muut alueella sijaitsevat maanpäälliset ja maanalaiset rakenteet

Sopimuksen liitteeksi tarvittavan suunnitelmakartan pohjana on oltava ajantasainen opaskartta (orientoitumiskartta), pohjakartta (kantakartta) sekä johtokartta. Kartoista on selkeästi käytävä ilmi, mitä rakennetaan ja mihin rakennetaan.

Sijoittamissopimus ei korvaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakennus- tai toimenpidelupaa eikä vapauta luvan saajaa rakennusvalvontaan liittyvistä velvollisuuksista.

Toimivalta yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisessa ja telekaapeleiden, tukiasemien ja radiomastojen sijoittamisessa on delegoitu teknisen lautakunnan päätöksellä alueiden käytön asiantuntijalle.

Kouvolan kaupunki myöntää sijoittamissopimuksen vain omistamilleen maa-alueille, lunastamattomat katualueet ja niihin tulee hakea lupa maanomistajalta.

Vähäiset reittimuutokset voidaan hyväksyä ilman uutta sijoittamissopimusta kaupungin harkinnan mukaan. Kaupunki arvioi tapauskohtaisesti, onko muutos vähäinen.

[Sijoittamissopimukset - Kouvolan kaupunki](#)

1.2 Yleisten alueiden käyttöluja

Yleisten alueiden käyttöluja vaaditaan, kun yleistä aluetta käytetään muuhun kuin varsinaiseen katutyöhön, kuten tapahtumiin, myyntiin, terassikäyttöön tai muuhun tilapäiseen toimintaan.

Yleisten alueiden käyttöluja:

- tapahtumat
- tilaisuudet
- myyntikojut, kirpputorit
- terassit

Lupaa ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on myönnetty, eikä alueen käyttöä saa laajentaa tai muuttaa ilman kaupungin etukäteistä hyväksyntää.

Toimivalta kunnan suostumuksen antamiseen töiden aloittamisen, ilmoituksen tarkastamisen ja töiden valvonnan osalta on delegoitu teknisen lautakunnan päätöksellä kunnossapitopäällikölle.

[Yleisten alueiden vuokraus - Kouvolan kaupunki](#)

1.3 Kaivu- ja katulupa ja ilmoitus työstä

Yleisillä alueilla tehtävistä töistä on tehtävä ilmoitus ja saatava kaupungin suostumus siten kuin **kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (Kunnossapitolaki) 14 a §:ssä** säädetään.

Ilmoituksen perusteella kaupunki tekee päätöksen työn suorittamisesta yleisellä alueella. Työt voidaan aloittaa, kun ilmoitus on käsitelty ja päätös annettu. Päätös annetaan kaivu- ja katulupana, jossa asetetaan työtä koskevat ehdot. Hätätöy, jotka ovat välttämättömiä välittömän vaaran tai merkittävän vahingon estämiseksi, voidaan aloittaa ennen ilmoituksen tekemistä. Hätätöistä on tehtävä ilmoitus kaupungille viipymättä.

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti on rangaistusuhan alainen teko, josta luvan saaja voidaan tuomita sakkoon (Kunnossapitolaki 17 §). Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntitapauksessa peritään laiminlyöntimaksu voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Kaivu- ja katulupahakemus tehdään kaupungin sähköisessä lupajärjestelmässä ennen töiden aloittamista.

[Kouvolan kaupungin asiointipalvelu](#)

Luvan saaja vastaa siitä, että hakemus sisältää kaikki asian käsittelyn kannalta edellyttämät tiedot ja liitteet. Puutteellinen hakemus pidentää käsittelyaikaa eikä oikeuta töiden aloittamiseen.

Luvan saaja on se taho, jonka lukuun työtä tehdään. Urakoitsija voi hoitaa lupamenettelyyn liittyvät käytännön toimet, mutta vastuu ilmoituksen tekemisestä, luvan hakemisesta sekä lupaehtojen noudattamisesta säilyy luvan saajalla. Mikäli lupahakemuksen allekirjoittaa muu kuin luvan saaja, hakemukseen on liitettävä valtakirja.

Luvan saaja on velvollinen luovuttamaan luvan myöntäjälle työmaalla työskentelevien yritysten yhteystiedot sekä ilmoittamaan muutoksista viipymättä. Työmaalla työskentelevien yritykset ja niiden vastuuhenkilöt tulee ilmoittaa lupaa haettaessa.

Luvan saaja on velvollinen ilmoittamaan välittömästi kaupungille, mikäli kaivu- ja katuluvan mukaiset hätätyöt joudutaan suorittamaan alueella, jossa on jo toinen urakoitsija työskentelemässä. Myös alueella työskentelevälle urakoitsijalle tulee ilmoittaa ja muodostaa alueelle yhteinen työmaa.

Kaivu- ja katulupaa tulee hakea seuraavia töitä varten:

- sijoittamissopimuksen mukaiset työt ja alueen varaaminen, johtojen, kaapeleiden, putkien ja niihin liittyvien laitteiden asentamis- ja korjaustyöt,
- kiinteistön rakentamis- ja korjaustyöt, joiden vuoksi yleistä aluetta rajataan työmaa-alueeksi,
- työmaan varastoalueet,
- katualueella tapahtuvat nostotyöt,
- rakennustelineiden pystyttäminen kadulle,
- kuormalavojen säilyttäminen sekä
- muut tilapäisiä liikennejärjestelyjä vaativat työt,

Toimivalta kunnan suostumuksen antamiseen töiden aloittamisen, ilmoituksen tarkastamisen ja töiden valvonnan osalta on delegoitu teknisen lautakunnan päätöksellä alueiden käytön asiantuntijalle.

[Kaivu- ja katulupa - Kouvolan kaupunki](#)

Uuden kadun rakentamisen tai kadun peruskorjaamisen yhteydessä ilmoitus kadulla tehtävästä työstä on tarkoituksenmukaista korvata kunnan ja muiden rakentajien välisellä töiden yhteensovittamisella. Kaupungin omien rakennusurakoiden osalta tilapäiset liikennejärjestelyt toteutetaan hankinta- ja urakka-asiakirjojen mukaisesti ja niiden toimivalta on delegoitu teknisen lautakunnan päätöksellä rakennuttajapäällikölle.

1.3.1 Johtoaineiston toimittaminen

Luvan saaja on velvollinen toimittamaan työn yhteydessä rakennetun, muutetun tai poistuneen johdon, putken, kaapelin tai muun maanalaisen rakenteen ajantasaisen johtoaineiston kaupungin paikkatietoyksikölle. Johtoaineisto on toimitettava viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun työmaa on hyväksytysti loppukatselmoitu tai kaivu- ja katuluvan voimassaolo on päättynyt, sen mukaan kumpi tapahtuu ensin. Johtoaineiston toimittaminen määräajassa on lupaehto, eikä siitä voida poiketa ilman kaupungin etukäteisen antamaa kirjallista hyväksyntää.

Aineisto on toimitettava ensisijaisesti rajapintayhteyden kautta. Mikäli rajapintayhteyttä ei ole käytettävissä, aineisto on toimitettava dwg- tai shape-muodossa osoitteeseen paikkatietopalvelut@kouvola.fi.

Johtoaineiston tulee olla:

- paikkansapitävää ja mittatarkkaa
- toteutunutta rakennetta vastaavaa
- kaupungin paikkatietovaatimukset täyttävää

Kaupungilla on oikeus pyytää aineistoon täydennyksiä, korjauksia ja uudelleen toimittamista, mikäli toimitettu aineisto on puutteellista, virheellistä tai ei vastaa toteutunutta tilannetta. Täydennetty aineisto on toimitettava kaupungin asettamassa määräajassa.

Johtoaineiston toimittamatta jättäminen, myöhästyminen tai olennaisesti puutteellinen aineisto olennaiseksi laiminlyönniksi, ja siihen sovelletaan luvussa [2.11](#) esitettyjä seuraamuksia ja laiminlyöntimaksuja.

Kaupunki voi lisäksi pidättäytyä uusien lupien myöntämisestä, kunnes aineisto on hyväksytysti toimitettu.

1.3.2 Käsittelyajat

Kaivu- ja katulupahakemus käsitellään pääsääntöisesti 21 vuorokauden kuluessa siitä, kun hakemus on hyväksytysti vastaanotettu.

Hakemusta ei katsota hyväksytysti vastaanotetuksi ennen kuin kaikki asian käsittelyyn tarvittavat tiedot, liitteet ja selvitykset on toimitettu kaupungille.

Puutteelliset hakemukset, virheelliset liitteet ja lisäselvityspyynnöt keskeyttävät käsittelyajan kulumisen siihen saakka, kunnes hakija on toimittanut pyydettyä täydennykset hyväksyttävässä muodossa.

Luvan saaja vasta yksin siitä, että hakemus on sisällöltään oikea, riittävä ja ajantasainen. Kaupunki ei vastaa käsittelyn viivästymisestä, joka johtuu hakijan toimittamien tietojen puutteellisuudesta tai virheellisyydestä.

1.3.3 Maksut

Kaupunki perii kaivu- ja katulupaan liittyvistä toimenpiteistä maksun siten kuin kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (kunnossapitolaki) 14 §:ssä säädetään.

Maksujen määräytymisen perusteina ovat:

- työn kesto (vrk),
- työmaa-alueen laajuus (m²) ja sijainti (kadun kunnossapitoluokka)
- työn vaikutukset alueen käyttöön ja kunnossapitoon

Maksut perustuvat lupahakemuksen käsittelystä, työn aikaisesta valvonnasta sekä yleisen alueen tilapäisestä käytöstä kaupungille aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

Työ katsotaan maksujen osalta päättyneeksi, kun alue on ennallistettu hyväksyttäväksi ja työ on hyväksytty loppukatselmuksessa.

1.3.4 Talvitauko

Talvikauden aikana työ voidaan kaupungin hyväksynnällä jättää toiminnalliseen tilaan, jolloin maksujen periminen voidaan keskeyttää edellyttäen, että

- työmaa ei haittaa talvikunnossapitoa
- alue on turvallinen ja käyttötarkoitukseensa soveltuva
- työmaa on merkitty asianmukaisesti liikenteenohjausmerkein ja työmaakyltein

Talvitauko edellyttää erillisen katselmuksen, jossa kaupunki toteaa edellä esitettyjen edellytysten täyttyvän. Luvan saaja on velvollinen tilaamaan ylimääräisen katselmuksen luvan myöntäjältä.

Talvitauko on aina määräaikainen ja raukeaa viimeistään huhtikuun lopussa (30.4), ellei kaupunki ole kirjallisesti toisin hyväksynyt.

Mikäli työtä ei ole saatettu hyväksyttävään loppukatselmuksvalmiuteen talvitaikon päättymiseen mennessä, luvan voimassaolo, maksujen periminen ja kaikki lupaehtojen mukaiset velvoitteet palautuvat automaattisesti voimaan ilman erillistä ilmoitusta.

1.3.5 Takuu

Työn takuu aika alkaa siitä kalenterivuodesta, jonka aikana työ on hyväksytty loppukatselmuksessa. Takuu on voimassa kaksi (2) vuotta ja päättyy toisen takuuvuoden syyskuun viimeisenä päivänä (30.9).

Takuu aikana luvan saaja vastaa täysimääräisesti siitä, että työ, rakenteet ja ennallistaminen säilyvät lupaehtojen ja hyväksytyn lopputuloksen ja tämän ohjeen mukaisessa kunnossa.

Takuu aika ei rajoita luvan saajan vastuuta sellaisista vaurioista, puutteista tai virheistä, jotka:

- johtuvat lupaehtojen noudattamatta jättämisestä
- johtuvat virheellisestä toteutuksesta
- ilmenevät takuu aikana tai sen jälkeen

Kaupunki suorittaa takuutarkastuksen, kun työn takuu aika on päättymässä. Takuutarkastuksen tarkoituksena on todeta, että työ ja ennallistaminen ovat edelleen hyväksytyn lopputuloksen ja lupaehtojen mukaisia.

Mikäli takuutarkastuksessa havaitaan puutteita, vaurioita tai muita lupaehtojen vastaisuuksia, luvan saaja on velvollinen

- korjaamaan havaitut puutteet kaupungin asettamassa määräajassa
- vastaamaan takuutarkastuksesta ja siihen liittyvistä tarkastustoimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista.

Takuutarkastukseen liittyviä toimenpiteitä voivat olla muun muassa:

- tarkastuskäynnit,
- koekuopat sekä
- tiiveys- ja kantavuusmittaukset.

Tarkastustoimenpiteiden laajuus määräytyy tapauskohtaisesti työn luonteen ja havaittujen puutteiden perusteella. Mikäli luvan saaja ei korjaa takuutarkastuksessa havaittuja puutteita kaupungin asettamassa määräajassa, kaupungilla on oikeus teettää tarvittavat korjaustoimenpiteet luvan saajan kustannuksella ilman erillistä hyväksyntää.

1.4 Vastuut ja kaupungin toimivalta

Luvan saaja vastaa siitä, että työ toteutetaan lupaehtojen, tämän ohjeen sekä soveltuvien lakien, asetusten ja viranomais määräysten mukaisesti. Vastuu koskee koko työn kestoa työn aloittamisesta hyväksyttyyn vastaanottoon saakka.

Luvan saaja vastaa erityisesti:

- työmaan hallinnasta ja turvallisuudesta
- liikennejärjestelyistä ja niiden kunnossapidosta,
- työmaan siisteydestä ja kunnossa- ja puhtaanapidosta,
- työntekijöiden ja liikenteenohjaajien pätevyyksistä,
- siitä, ettei työstä aiheudu tarpeetonta haittaa ympäristölle, liikenteelle tai alueen käyttäjille.

Luvan saaja vastaa myös urakoitsijoidensa, alihankkijoidensa ja muiden työn toteuttamiseen osallistuvien toimijoiden toiminnasta.

Kaupungilla on oikeus antaa työmaata koskevia tarkentavia määräyksiä, edellyttäen puutteiden korjaamista asetetussa määräajassa tai välittömästi, sekä keskeyttää työ, mikäli lupaehtoja ja / tai tätä ohjetta ei noudateta.

Kaupungin valvonta, ohjeet tai hyväksynnät eivät vapauta luvan saajaa vastuusta työn turvallisesta ja määräysten mukaisesta toteuttamisesta.

2 Työt yleisillä alueilla

Yleisillä alueilla tehtävät työt on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne ovat turvallisia, hallittuja ja tarkoituksenmukaisia. Työt on toteutettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle, liikenteelle ja alueen käyttäjille.

Työssä on noudatettava lupaehtoja, tätä ohjetta sekä soveltuvia lakeja, asetuksia, valtakunnallisia ohjeita ja normeja. Näiden velvoitteiden noudattaminen on luvan saajalle sitovaa ja osa lupaehtoja. Työn toteutuksen on oltava kaikilta osin sellaista, että yleisen alueen turvallinen ja toiminnallinen käyttö voidaan turvata koko työn ajan.

Luvan saaja vastaa siitä, että työ toteutetaan annetun kaivu- ja katuluvan mukaisesti. Kaupunki arvioi työn toteutuksen asianmukaisuutta osana valvontaa ja voi edellyttää korjaavia toimenpiteitä, mikäli työ tai sen järjestelyt eivät täytä lupaehtoja tai tässä ohjeessa annettuja määräyksiä. Luvan saaja vastaa kaikista työstä aiheutuvista seuraamuksista riippumatta siitä, kuka työn käytännössä toteuttaa.

2.1 Työmaa-alue, rajausta ja varastointi

Työmaa-alueen laajuus, sijainti ja rajausta on esitettävä kaivu- ja katulupahakemuksessa. Tämä koskee myös kaikkia työmaan käyttöön tarvittavia varastoalueita, maa-ainesten välivarastointia, kaluston sijoittamista sekä työmaarakenteita.

Työmaa-alue on selkeästi rajattava ja erotettava ympäröivästä katu- ja muusta yleisestä alueesta siten, että työalue on yksiselitteisesti tunnistettavissa ja alueen turvallinen ja toiminnallinen käyttö voidaan turvata. Työmaa-alueen rajauksen on vastattava hyväksyttyä lupaa kaikissa työn vaiheissa.

Työmaa- ja varastoalueet saavat sijaita ainoastaan luvassa hyväksytyllä alueella. Työmaa ei saa laajentua luvan ulkopuolelle eikä työmaa-alueen käyttöä muuteta ilman kaupungin etukäteistä hyväksyntää. Luvaton laajentuminen katsotaan lupaehtojen rikkomiseksi.

Työkoneiden, laitteiden, materiaalien ja tarvikkeiden säilyttäminen tai varastointi työalueen ulkopuolella yleisillä alueilla, kuten jalkakäytävillä, pyöräteillä tai muilla kuin katu- ja puistoalueilla, on kielletty ilman kaupungin etukäteen antamaa lupaa.

Työmaa-alue on pidettävä koko työn ajan järjestyksessä ja siistinä. Materiaalien, maa-ainesten ja kaluston varastointi on järjestettävä siten, ettei niistä aiheudu vaaraa, haittaa liikenteelle,

esteettömyydelle, kunnossapidolle tai ympäristölle. Ylimääräisten maa- ja kaivumassojen sekä muiden materiaalien varastointi työalueella on kielletty ja kaivumaiden, jätteiden sekä muiden materiaalien kulkeutuminen ympäristöön on estettävä.

Mikäli työmaa-alueella on välttämätöntä järjestää työkoneiden, työajoneuvojen tai henkilöstön pysäköintiä, pysäköinti on sallittua ainoastaan kaupungin luvassa hyväksytyllä työmaa-alueella ja vain siinä laajuudessa kuin työn toteuttaminen edellyttää. Pysäköintijärjestelyt on esitettävä lupahakemuksen liitteenä ja ne ovat osa lupaharkintaa.

Työkohteen osalta vastuu kadun kunnossapidosta on siirretty luvan saajalle, kunnes työalue on kokonaisuudessaan palautettu työtä edeltävään tilaan mukaan lukien päällysteet, vihertyöt, reunakivet ja liikenteenohjauslaitteet. Työmaa-alueen sisälle jäävän kasvillisuuden suojaamisesta ja hoidosta vastaa luvan saaja koko työn ajan.

Kaupunki arvioi työmaa-alueen rajauksen, varastoinnin ja yleisen järjestyksen hyväksyttävyyden työn aikana. Mikäli työmaa-alue tai varastointi poikkeaa luvassa hyväksytystä tai aiheuttaa tarpeetonta haittaa, kaupungilla on oikeus edellyttää välittömiä korjaavia toimenpiteitä tai teettää ne luvan saajan kustannuksella.

2.2 Työmaan kunnossa- ja puhtaanapito

Luvan saaja vastaa siitä, että työmaa-alue, siihen liittyvät varastoalueet sekä työmaan vaikutusalueella olevat yleiset alueet pidetään koko työn ajan siisteinä, turvallisina ja liikennöitävinä. Velvoite koskee myös työajan ulkopuolisia ajankohtia. Työmaa ja sen vaikutusalue ei saa aiheuttaa vaaraa tai kohtuutonta haittaa jalankululle, pyöräilylle, ajoneuvoliikenteelle tai muulle yleisen alueen käytölle.

Luvan saajan vastuulla on erityisesti:

- työmaan ja kulkureittien puhtaanapito (mm. roskat, maa-ainekset, irtomateriaalit)
- pölyn, lietteen ja muun ympäristön likaantumisen estäminen
- kaivantojen, luiskien ja rakenteiden turvallinen kunto myös työajan ulkopuolella
- liukkaudentorjunta ja talvikunnossapito siltä osin kuin työ tai liikennejärjestelyt sitä edellyttävät

Mikäli työmaan järjestelyt estävät tai haittaavat kunnallista koneellista kunnossa- ja puhtaanapitoa, luvan saaja vastaa kyseisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta kunnossapitolain sekä katujen kunnossapitoluokituksen mukaisesti ilman erillistä korvausta kaupungilta.

Työmaaliikenteestä tai työstä aiheutuvat vauriot työmaa-alueen ulkopuolisille ja sisäisille yleisille alueille kuuluvat luvan saajan korjaus- ja korvausvastuulle.

Jos luvansaaja laiminlyö kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuutensa, kaupungilla on oikeus:

- määrätä puutteet korjattaviksi välittömästi
- teettää tarvittavat kunnossapito- ja puhtaanapitotyöt kolmannella osapuolella
- veloittaa kaikki kustannukset täysimääräisesti luvan saajalta

Kaupunki voi tarvittaessa antaa kohdekohtaisesti tarkempia tai tiukempia määräyksiä kunnossa- ja puhtaanapidon toteuttamisesta.

Mikäli työmaan yhteydessä toteutetaan tilapäisiä liikennejärjestelyjä tai alue tai sen osa jää yleisen liikenteen, jalankulun tai pyöräilyn käyttöön, sovelletaan kunnossa- ja puhtaanapidon osalta lisäksi luvun [6](#) (Tilapäiset liikennejärjestelyt) määräyksiä.

2.3 Työajat ja työn ajoittaminen

Yleisillä alueilla tehtävät työt on ajoitettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle, liikenteelle ja alueen käyttäjille. Työt on lähtökohtaisesti suoritettava arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–18.00.

Poikkeaminen edellä mainituista työajoista edellyttää kaupungin myöntämää erityislupaa. Erityisluvalla töitä voidaan suorittaa viikonloppuisin ja virallisina pyhäpäivinä klo 9.00–16.00. Erityislupaa on haettava kirjallisesti, ja poikkeava työaika on hyväksyttävä kaupungilla ennen töiden aloittamista.

Kello 22–07 välisenä aikana tehtävistä töistä tulee tehdä meluilmoitus kaupungin ympäristönsuojeluun 30 vrk ennen toiminnan aloittamista. [Meluilmoitus - Kouvolan kaupunki](#)

Lupahakemuksessa on esitettävä arvio työn kestosta, joka määrittää luvan voimassaoloajan. Luvan saaja vastaa siitä, että työ toteutetaan luvassa hyväksytyn aikataulun mukaisesti.

Mikäli työ viivästyy tai arvioitu valmistuminen ei ole mahdollista lupaan merkityssä aikataulussa, asiasta on ilmoitettava kaupungille viipymättä. Luvalle tulee hakea lisääaikaa viimeistään kolme (3) vuorokautta ennen arvoidun työajan päättymistä. Lisääaikaa ei myönnetä jälkikäteen, ja luvan voimassaoloajan ylittävä työ katsotaan luvattomaksi.

Luvan saaja on velvollinen ilmoittamaan kaupungille työn todelliset aloitus- ja lopetuspäivämäärät luvalla määritetyllä tavalla. Työaika alkaa, kun työkohteen ensimmäinen tilapäinen liikennemerkki tai

muu liikenteen ohjauslaite asetetaan paikoilleen. Tulkinta on sitova myös maksujen määräytymisen kannalta. Työaika päättyy, kun työalue on ennallistettu ja hyväksytysti loppukatselmoitu.

Kaupunki arvioi työajan ja työn keston hyväksyttävyyden lupamenettelyn ja työn aikaisen valvonnan yhteydessä ja voi tarvittaessa asettaa työlle aikarajoituksia tai edellyttää työn ajoittamista uudelleen. Mikäli työmaan loppuunsaattamisessa ilmenee viivästyksiä tai työn valmistuminen ei toistuvasti tapahdu luvassa esitettyssä aikataulussa, kaupungilla on oikeus ottaa tämä huomioon työaikoja koskevassa lupaharkinnassa ja rajoittaa uusien lupien myöntämistä. Kaupungilla on tarvittaessa oikeus määrätä luvan saajaa vaihtamaan urakoitsija.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ohjeelliset työtavoitteet erityyppisille kaivuutöille, joista voidaan poiketa vain perustelluista syistä.

Kaivutyön tyyppi	Työtavoite työpäivässä
Kadun pituussuuntainen kaapelikaivanto	50 m
Kadun poikkisuuntainen kaapelikaivanto	20 m
Kaappi-, jatkos, pylväs ym. jatko ilman kanavakaivantoa	1 aukko
Vesijohto- ja viemärikaivanto	5 m
Lyhyt kaukolämpökohde, alle 20 jm	1 m
Pitkä kaukolämpökohde, yli 20 jm	5 m
Kaivu ilman varsinaista kanavakaivantoa	1 aukko

Arvioidut työajat sisältävät kaikki aputyöt ja varusteiden asennukset. Aikoja sovelletaan 30.4.–15.10. välisenä aikana. Muulloin voidaan käyttää 30 % pienempiä työtavoitteita.

Töiden vaikutuspiirissä oleville kiinteistöille on ilmoitettava työstä aiheutuvasta melu- ja liikennehäiriöistä hyvissä ajoin ennen toiminnan alkamista postilaatikkoon jaettavalla tiedotteella. Myös työmaakyltti on pystytettävä työmaan tulosuuntaan. Tiedotteessa tulee olla toiminnanharjoittajan yhteystiedot sekä tiedot työn arvioidusta kestosta.

2.4 Yhteiskäyttö, yhteisrakentaminen ja gigabittiasetuksen mukaiset velvoitteet

Kaupunki pitää yhteisrakentamista ja infrastruktuurin yhteiskäyttöä ensisijaisena toteutustapana kaikissa yleisillä alueilla toteutettavissa verkkohankkeissa silloin, kun se on teknisesti ja toiminnallisesti mahdollista. Tämä perustuu:

- EU-asetuksen velvoitteisiin
- kansalliseen lainsäädäntöön
- kaupungin omaisuuden suojaan
- katuverkon elinkaarikustannusten hallintaan
- liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden turvaamiseen

Toistuvat kaivutyöt heikentävät katujen rakennekerrosten kantavuutta ja päällysteiden käyttöikää sekä lisäävät kunnossapitokustannuksia. Kaupunki edistää aktiivisesti infrastruktuurin yhteiskäyttöä ja yhteisrakentamista yleisillä alueilla. Kaupunki ei ole velvollinen hyväksymään peräkkäisiä kaivutöitä, mikäli yhteisrakentaminen on ollut mahdollista ja sitä ei ole asianmukaisesti selvitetty.

Luvan saajan on esitettävä lupahakemuksessa kirjallinen selvitys:

- onko yhteisrakentamismahdollisuudet arvioitu
- onko keskitetyn tietopisteen tiedot tarkastettu
- onko oltu yhteydessä muihin alueella toimiviin verkkotoimijoihin
- miksi yhteisrakentamista ei ole toteutettu

Puutteellinen selvitys voi johtaa lisäselvityspyyntöön, luvan käsittelyn keskeyttämiseen, luvan myöntämisen lykkäämiseen tai luvan epäämiseen.

Kaupunki voi lupaharkinnassaan:

- edellyttää hankkeiden yhteensovittamista, mikäli samalle alueelle on tiedossa muita verkostohankkeita
- lykätä luvan käsittelyä kohtuulliseksi ajaksi yhteisrakentamisen selvittämiseksi
- asettaa lupaehtoja, joilla varmistetaan yhteensovittaminen
- rajoittaa tai siirtää työn aloitusajankohtaa, mikäli yhteisrakentamisen edellytyksiä ei ole asianmukaisesti selvitetty

Mikäli yhteisrakentamisvelvoitteita ei ole selvitetty tai lainsäädännön mukaisia velvoitteita ei ole noudatettu, menettely katsotaan lupaehtojen vastaiseksi ja siihen sovelletaan tämän ohjeen mukaisia seuraamuksia ja laiminlyöntimaksuja.

Yhteiskäyttöön ja yhteisrakentamiseen sovelletaan sähköisen viestinnän infrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annettua lakia (276/2016). Verkkotoimijalla on lain mukainen velvollisuus luovuttaa

käyttöoikeus fyysiseen infrastruktuuriinsa oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin toisen verkkotoimijan kirjallisesta ja yksilöidystä pyynnöstä. Käyttöoikeudesta voidaan kieltäytyä ainoastaan laissa säädetyillä perusteilla.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/1309 toimenpiteistä gigabittitason sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi tuetaan erittäin suuren kapasiteetin verkkojen nopeampaa ja kustannustehokkaampaa käyttöönottoa kaikkialla Euroopan unionissa. Ns. gigabitiasetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta ja täydentää sekä osin tiukentaa kansallista sääntelyä infrastruktuurin yhteiskäytöstä, yhteisrakentamisesta, lupamenettelyistä ja tiedonantovelvoitteista.

2.4.1 Yhteiskäyttö

Verkkotoimijan on velvollisuus luovuttaa käyttöoikeus fyysiseen infrastruktuuriinsa oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin toisen verkkotoimijan kirjallisesta ja yksilöidystä pyynnöstä.

Kieltäytyminen on mahdollista ainoastaan laissa säädetyillä perusteilla, kuten:

- tekninen soveltumattomuus
- oma käyttö ja kohtuullinen tuleva tarve
- verkon tai muun infrastruktuurin turvallisuuden vaarantuminen
- kansallisen tai yleisen turvallisuuden vaarantuminen

Kieltäytyminen on perusteltava kirjallisesti säädetyssä määräajassa.

Mikäli käyttöoikeudesta tai sen ehdoista ei päästä sopimukseen laissa säädetyssä ajassa, voidaan asia saattaa Liikenne- ja viestintäviraston ratkaistavaksi.

Gigabitiasetus laajentaa velvoitetta siten, että infrastruktuurin hallinnoijan on aktiivisesti edistettävä käyttöoikeusneuvotteluja ja toimitettava tarvittavat tekniset tiedot kohtuullisessa ajassa.

2.4.2 Yhteisrakentaminen

Verkkotoimijan on suostuttava toisen verkkotoimijan esittämään kohtuulliseen, kirjalliseen ja yksilöityyn yhteisrakentamispyyntöön, ellei laissa säädetty nimenomainen kieltäytymisperuste täyty.

Yhteisrakentamista voidaan kieltäytyä vain, jos:

- kustannukset muodostuvat suuremmiksi kuin erillisrakentamisessa
- kyse on vähäisestä rakennushankkeesta
- verkon turvallisuus tai käyttö vaarantuu

Yhteisrakentamista koskeva pyyntö on esitettävä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja viimeistään ennen hanketta koskevan lupahakemuksen jättämistä toimivaltaiselle viranomaiselle siten kuin laissa säädetään.

Yhteisrakentamisesta aiheutuvat kustannukset jaetaan lähtökohtaisesti verkkotoimijoiden kesken erillisrakentamisesta aiheutuvien arvioitujen kustannusten suhteessa, ellei toisin sovita.

Gigabittiasetus korostaa, että yhteisrakentamisen edellytysten selvittämiseen kuuluu hankkeen normaaliin suunnitteluvaiheeseen. Velvoite ei rajoitu passiiviseen reagointiin, vaan edellyttää aktiivista koordinaointia.

2.4.3 Tiedonantovelvollisuus ja keskitetty tietopiste

Verkkotoimijoiden on annettava keskitetyn tietopisteen kautta saataville tiedot:

- fyysisestä infrastruktuurista
- suunnitelluista rakennushankkeista
- kaapeleiden ja putkien sijainneista

Tiedot on toimitettava digitaalisessa muodossa ilman aiheetonta viivästystä.

Gigabittiasetuksen tavoitteena on lisätä infrastruktuurin läpinäkyvyyttä ja mahdollistaa tehokas yhteensovittaminen ennen kaivu- ja katulupien hakemista.

Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti voi johtaa asian saattamiseen Liikenne- ja viestintäviraston ratkaistavaksi.

2.5 Liikennejärjestelyt

Työnaikaiset liikennejärjestelyt on suunniteltava etukäteen ja esitettävä lupahakemuksen liitteeksi lisätävässä liikenteenohjaussuunnitelmassa. Liikennejärjestelyjen tulee olla selkeitä, turvallisia ja toteutettu voimassa olevien liikennejärjestelyohjeiden mukaisesti.

Liikennejärjestelyissä on turvattava jalankulun, pyöräilyn ja muun liikenteen sujuvuus ja turvallisuus työmaan olosuhteet huomioon ottaen. Esteettömyys sekä kulkureittien jatkuvuus on varmistettava koko työn ajan.

Luvan saaja vastaa liikennejärjestelyjen toteuttamisesta, kunnosta ja ylläpidosta koko työn ajan. Kaupunki arvioi liikennejärjestelyjen asianmukaisuutta osana lupamenettelyä ja työn aikaista valvontaa ja voi edellyttää muutoksia järjestelyihin, mikäli ne eivät täytä turvallisuus- tai toimivuusvaatimuksia.

Liikennejärjestelyihin liittyvät puutteet, laiminlyönnit tai luvan vastaiset järjestelyt voidaan katsoa tämän ohjeen mukaisiksi laiminlyönneiksi ja niistä voidaan määrätä luvussa [2.11](#) (Laiminlyönnit, seuraamukset ja laiminlyöntimaksut) tarkoitetut seuraamukset.

Työnaikaisissa liikennejärjestelyissä on lisäksi noudatettava tämän ohjeen luvun [6](#) (Tilapäiset liikennejärjestelyt) annettuja yksityiskohtaisia määräyksiä ja vaatimuksia. Mikäli liikennejärjestelyt eivät täytä luvussa [6](#) esitettyjä vaatimuksia tai kaupungin antamia määräyksiä, menettely katsotaan olennaiseksi laiminlyönniksi ilman erillistä huomautusta.

2.6 Pätevyysvaatimukset

Yleisellä alueella tehtävissä on huolehdittava siitä, että työmaalla toimivilla henkilöillä on tehtäviensä edellyttämä pätevyys, osaaminen ja kokemus. Luvan saajan on huolehdittava, että työtä tekevä henkilöstö on perehdytetty tähän Kouvolan kaupungin lupamääräykset- ja ohjeet asiakirjaan, sekä myönnettyyn katutyölupaan, katualueella työskentelyyn ja kohteen tilapäisiin liikennejärjestelyihin.

Työmaan vastuuhenkilöltä edellytetään voimassa olevaa katutyökorttia. Katutyökortin suorittanut henkilö tulee olla työmaalla työn suorituksen aikana.

[Katutyökoulutus - Suomen kuntatekniikan yhdistys SKTY](#)

Kaikilla katualueella työskentelevillä henkilöillä tulee olla voimassa oleva Tieturva 1 -pätevyys. Liikennejärjestelyihin ja liikenteen ohjaukseen osallistuvilta edellytetään voimassa olevaa Tieturva 2 -pätevyyttä tehtävien vaativuuden mukaisesti.

[Tieturvakoulutukset - Väylävirasto](#)

Kaupunki tarkastaa pätevyudet osana työn valvontaa. Puutteelliset pätevyudet voivat johtaa korjausvaatimuksiin, laiminlyöntimaksuihin tai työn keskeyttämiseen, kunnes vaatimukset täyttyvät.

Tarvittaessa työmaalle on nimettävä tehtävän edellyttämän pätevyyden ja asiantuntemuksen omaava turvallisuuskoordinaattori, josta kaupunki voi pyytää selvityksen lupamenettelyn tai työn aikaisen valvonnan aikana.

2.7 Valvonta

Kaupunki valvoo yleisillä alueilla tehtäviä töitä lupaehtojen ja tämän ohjeen mukaisesti. Valvonta voi kohdistua muun muassa työmaa-alueen rajaukseen, liikennejärjestelyihin, työaikoihin, pätevyyksiin, työn etenemiseen sekä työn yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen.

Mikäli työssä havaitaan puutteita tai poikkeamia luvan ehdoista, luvan saajan on ryhdyttävä viipymättä korjaaviin toimenpiteisiin. Kaupungilla on oikeus edellyttää puutteiden korjaamista asetetussa määräajassa tai välittömästi, mikäli puutteet aiheuttavat vaaraa tai merkittävää haittaa.

Mikäli työmaiden valmistumisessa, työn loppuun saattamisessa tai lupaehtojen noudattamisessa ilmenee toistuvia tai olennaisia puutteita, kaupungilla on oikeus rajoittaa työn toteutusta tai lupien myöntämistä. Rajoitukset voivat koskea esimerkiksi samanaikaisesti toteutettavien työmaiden määrää tai sitä, että uusia työmaita ei sallita aloitettavaksi ennen kuin aikaisempi työmaa on valmis ja hyväksytysti loppukatselmoitu.

Mikäli puutteet liittyvät työn toteuttamiseen tai toteuttajan toimintaan, kaupungilla on lisäksi oikeus edellyttää, että luvan saaja vaihtaa työn toteuttajan tai ryhtyy muihin vastaaviin toimenpiteisiin, joilla varmistetaan työn asianmukainen ja lupaehtojen mukainen toteutus.

Kaupungilla on oikeus keskeyttää työ, mikäli lupaehtoja tai annettuja määräyksiä ei noudateta tai työstä aiheutuu vaaraa yleiselle turvallisuudelle tai merkittävää haittaa ympäristölle tai liikenteelle.

Mikäli työtä ei saateta loppuun lupaehtojen mukaisesti, työ keskeytyy tai luvan saaja laiminlyö velvollisuutensa puutteiden korjaamisessa, kaupungilla on oikeus teettää tarvittavat toimenpiteet työn

loppuunsaattamiseksi tai alueen saattamiseksi turvalliseen ja hyväksyttävään tilaan luvan saajan kustannuksella.

2.8 Omavalvonta ja laadunvarmistus

Luvan saajan on huolehdittava työn omavalvonnasta koko työn ajan. Omavalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että työ toteutetaan lupaehtojen, tämän ohjeen sekä muiden soveltuvien määräysten mukaisesti ilman, että kaupungin on erikseen puututtava työn toteutukseen.

Luvan saajan on laadittava omavalvontasuunnitelma ja liitettävä se lupahakemuksen liitteeksi. Omavalvontasuunnitelman tulee olla työn laatuun, laajuuteen ja vaikutuksiin nähden riittävä.

Omavalvonnan tulee kattaa kaikki työmaan keskeiset osa-alueet, mukaan lukien työmaa-alueen raja- ja järjestys, liikennejärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus, työajat, työn eteneminen sekä työn vaikutukset ympäristöön ja alueen käyttäjiin. Omavalvonnan avulla luvan saajan on seurattava työn toteutusta ja tunnistettava mahdolliset puutteet tai poikkeamat ajoissa.

Havaitut puutteet ja poikkeamat on korjattava viipymättä. Mikäli puutteilla on vaikutusta työmaan turvallisuuteen, liikenteen sujuvuuteen tai ympäristön käyttöön, luvan saajan on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin haitan poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Luvan saajan on huolehdittava siitä, että omavalvonta on järjestetty siten, että työn toteutuksesta vastaavat henkilöt ovat tietoisia lupaehtoista ja velvollisuuksistaan. Omavalvonnan on oltava jatkuvaa ja työmaan olosuhteisiin nähden riittävää koko työn ajan.

Luvan saajan tulee videoita tai valokuvata sekä kirjallisesti dokumentoida koko työalue, ennen kaivuutöiden aloitusta sekä kaivuutöiden aikana. Materiaali on jaettava sitä pyydetessä luvan myöntäjän käyttöön.

Dokumentointi on tehtävä:

- työkohteen alueesta kattavasti ennen töiden alkua
- suorittamistaan eri työvaiheita ja rakennetuista rakenteista työmaan aikana
- työkohteen alue kattavasti työn valmistuttua ja viimeistään ennen loppukatselmuksen suorittamista.

Mikäli työnaikaisesta raportoinnista ei muuta kaupungin kanssa sovita, luvan saajan tulee ladata kuvat ja kirjalliset dokumentit selkeästi lajiteltuina ePermit-lupajärjestelmään kulloinkin kyseessä olevan kaivuluvan tietoihin pdf-tiedostona.

Kaupunki voi hyödyntää luvan saajan omavalvontaa osana työn aikaista valvontaa ja pyytää tarvittaessa selvityksiä omavalvonnan toteuttamisesta. Puutteellinen tai selvästi riittämätön omavalvonta katsotaan tämän ohjeen mukaisiksi laiminlyönneiksi ja voi johtaa työn keskeyttämiseen laiminlyöntimaksuun.

2.9 Nostotyöt yleisillä alueilla

Yleisillä alueilla suoritettavat nostotyöt on suunniteltava ja toteutettava siten, että niistä ei aiheudu vaaraa jalankulkijoille, pyöräilijöille, ajoneuvoliikenteelle, ympäristölle eikä työmaan ulkopuolisille henkilöille.

Nostotyöt on toteutettava voimassa olevan lainsäädännön, viranomais määräysten sekä hyvän työturvallisuuskäytännön mukaisesti. Nostotyössä käytettävän kaluston, nostolaitteiden ja apuvälineiden on oltava tarkoitukseen soveltuvia, tarkastettuja ja käyttökunnossa.

Nostotyön vaara-alue on rajattava selkeästi ennen työn aloittamista siten, ettei vaara-alueelle pääse sivullisia. Nostotyötä ei saa suorittaa, mikäli työolosuhteet (esim. tuuli, näkyvyys, alustan kantavuus tai ympäröivä liikenne) vaarantavat työn turvallisen toteuttamisen. Nostotyötä ei saa toteuttaa siten, että kuorma, nostolaite tai noston vaara-alue ulottuu työmaa-alueen ulkopuolelle ilman kaupungin erikseen antamaa hyväksyntää.

Luvan saajan on nimettävä nostotyölle vastuuhenkilö, joka vastaa nostotyön turvallisesta toteutuksesta, työmenetelmän valinnasta, vaara-alueen hallinnasta sekä siitä, että nostotyö keskeytetään välittömästi, mikäli turvallisuutta ei voida varmistaa.

Kaupunki voi tarvittaessa edellyttää nostotyötä koskevien lisäselvitysten, työmenetelmäkuvausten tai erillisten suunnitelmien toimittamista ennen työn aloittamista. Kaupungilla on oikeus keskeyttää nostotyö välittömästi, mikäli työstä aiheutuu vaaraa tai tämän ohjeen määräyksiä ei noudateta.

Mikäli nostotyö vaikuttaa jalankulkuun, pyöräilyyn tai ajoneuvoliikenteeseen, on liikennejärjestelyt suunniteltava, esitettävä ja toteutettava [luvun 6](#) (Tilapäiset liikennejärjestelyt) mukaisesti. Nostotyötä ei saa aloittaa ennen kuin tarvittavat liikennejärjestelyt on hyväksytty ja toteutettu.

2.10 Talviajan työt

Talviajalla tarkoitetaan ajanjaksoa, jolloin routa, pakkasolosuhteet, lumi tai muut talviolosuhteet heikentävät kaivutöiden, rakennekerrosten, päällysteiden tai viherrakenteiden laadukasta ja pysyvää toteutusta.

Talviaikana pidetään teoreettisesti 15.10.–30.4. välistä aikaa. Käytännössä aika voi olla pidempi tai lyhyempi sääolojen mukaan. Kaupunki päättää tarvittavista muutoksista talviaikaan vuosittain.

Lähtökohtaisesti talviaikana ei sallita uusia kaivutöitä, asfalttipäällysteiden leikkauksia eikä pysyvien rakenne- tai päällystekerrosten rakentamista yleisillä alueilla. Talviaikana sallitaan ainoastaan välttämättömät korjaus- ja kunnossapitotyöt, joilla:

- ehkäistään välitön vaara liikenneturvallisuudelle tai omaisuudelle, tai
- turvataan välttämätön infrastruktuurin toimivuus (esim. vesihuolto, kaukolämpö, sähkö)

Muut kuin edellä tarkoitetut työt edellyttävät kaupungin etukäteen antamaa kirjallista lupaa.

Asfalttileikkaukset ja päällysteiden avaaminen

Asfalttipäällysteiden leikkaaminen ja avaaminen on sallittua vain sulan maan aikana. Asfalttileikkaukset on tehtävä viimeistään 15.10., ellei kaupungin kanssa ole kirjallisesti toisin sovittu. Kaupunki voi vuosittain tarkentaa päivämäärää vallitsevien sää- ja keliolosuhteiden perusteella.

Tämän päivämäärän jälkeen asfalttipäällysteitä saa avata ainoastaan välittömän vaaran poistamiseksi tai äkillisen ja ennalta arvaamattoman vikatilanteen korjaamiseksi.

Suunnitelluista asfalttileikkuista on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä. Odottamattomista tai lupahakemuksessa esittämättömistä asfalttileikkauksista on sovittava etukäteen kaupungin kanssa ennen töiden suorittamista. Kaupunki arvioi tapauskohtaisesti, täyttääkö työ edellä mainitut edellytykset.

Talviaikana tehtävien töiden toteutus

Talviaikana tehtävissä sallituissa töissä:

- kaivannot on täytettävä ja suojattava viipymättä,
- alue on saatettava toiminnallisesti ja liikenneturvallisesti turvalliseen kuntoon,
- työmaa on merkitty asianmukaisesti liikenteenohjausmerkein ja työmaakyltein,
- lopulliset rakenne- ja päällystekerrokset toteutetaan sulan maan aikana 31.5. mennessä

Tilapäiset rakenteet ja päällysteet on pidettävä turvallisina, tasaisina ja käyttötarkoitukseensa soveltuvina koko talvikauden ajan. Luvan saaja vastaa niiden kunnossapidosta siihen saakka, kunnes lopulliset rakenteet on toteutettu.

Kaupungin harkintavalta

Kaupungilla on oikeus:

- kieltää talviaikana tehtävä kaivu- ja katutyö
- asettaa talviaikana suoritettavilla kaivu- ja katutöille tavanomaista tiukempia ehtoja
- edellyttää kaivu- ja katutöiden siirtämistä sulan maan aikaan

Kaupungin tulkinta kaivu- ja katutyön välttämättömyydestä, laajuudesta ja ajoituksesta on sitova eikä siitä voi valittaa lupamenettelyn ulkopuolella.

2.11 Maanpäälliset rakenteet yleisillä alueilla

Jakokaapit, jakamot ja muut katu- tai muille yleisille alueille sijoitettavat maanpäälliset rakenteet tulee sovittaa ympäristöönsä ja sijoittaa siten, etteivät ne aiheuta vaaraa liikenteelle, esteettömyydelle tai kunnossapidolle.

Rakenteet on sijoitettava riittävän etäälle ajoradoista, jalkakäytävistä, pyöräteistä, liittymistä ja risteysalueista siten, etteivät ne aiheuta näkemisesteitä eivätkä vaikeuta kadun kuivatus- tai kunnossapitojärjestelmän toimintaa.

Rakenteet on varustettava selkeällä ja pysyvällä merkinnällä, josta ilmenee omistajan nimi ja yhteystiedot. Maanpäälliset rakenteet on varustettava kiinteillä auraskepeillä. Luvan saaja vastaa rakenteiden kunnosta, siisteydestä ja ympäristöön sopivuudesta koko niiden käyttöajan ajan.

Mikäli rakenteissa ei ole asianmukaisia ja pysyviä merkintöjä, kaupunki ei ole korvausvelvollinen talvikunnossapidon yhteydessä mahdollisesti aiheutuneista vaurioista. Rakenteet on pidettävä puhtaina tarroista, mainoksista ja töhryistä. Tarpeettomaksi jääneet rakenteet on poistettava viipymättä luvan saajan kustannuksella ja alue on ennallistettava hyväksytyyn kuntoon.

Luvan saajan velvollisuutena on selvittää ennen rakenteen sijoittamista, edellyttääkö toimenpide rakennusvalvonnan hyväksyntää, ja huolehtia tarvittavien ilmoitusten tekemisestä tai lupien hakemisesta. Katualueen kaivu- ja katulupa tai sijoittamissopimus ei korvaa rakennusvalvonnan menettelyä eikä vapauta luvan saajaa rakennusvalvontaan liittyvistä velvollisuuksista.

2.12 Laiminlyönnit, seuraamukset ja laiminlyöntimaksut

Mikäli luvan saaja, tai muu luvan saajan määräämä työmaalla kaivu- ja/tai katutöitä suorittava taho (esim. kaivu-urakoitsija) laiminlyö lupaehtoja, tätä ohjetta tai kaupungin antamia tiukentavia määräyksiä, kaupungilla on oikeus ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin laiminlyöntien lopettamiseksi ja korjaamiseksi.

Kaupunki voi antaa huomautuksen, edellyttää puutteiden korjaamista asetetussa määräajassa tai vaatia välittömiä toimenpiteitä, mikäli kaupunki katsoo, että laiminlyönti on haitallinen ja sen on mahdollista aiheuttaa vaaraa tai merkittävää haittaa yleiselle turvallisuudelle, liikenteelle, ympäristölle tai alueen käytölle.

Mikäli laiminlyönti on haitallinen, toistuva tai sitä ei korjata annetussa määräajassa, kaupungilla on oikeus keskeyttää työ, rajoittaa työn toteutusta, teettää tarvittavat toimenpiteet luvan saajan kustannuksella sekä periä kulloinkin voimassa olevan mukainen laiminlyöntimaksu. Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä ilman ennakkohuomautusta, mikäli laiminlyönti on haitallinen, tahallinen tai aiheuttaa vaaraa.

[Kaivu- ja katulupa - Kouvolan kaupunki](#)

Laiminlyöntimaksu voidaan periä muun muassa seuraavissa tilanteissa:

- työ on aloitettu ilman voimassa olevaa lupaa, tai työtä jatketaan luvan päättymisen jälkeen
- työmaa-aluetta tai varastointialuetta ei ole asianmukaisesti rajattu
- liikennejärjestelyt tai työmaan järjestys eivät täytä asetettuja vaatimuksia
- kaupungin antamia määräyksiä ei noudateta

Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä laiminlyönnin perusteella suoraan soveltuvan maksuluokan mukaisena ilman aiempia huomautuksia, mikäli laiminlyönti on haitallinen, tahallinen tai aiheuttaa vaaraa.

Laiminlyöntimaksujen ja muiden seuraamusten määräämisessä huomioidaan laiminlyönnin tahallisuus, laatu, laajuus ja sen kesto sekä siitä aiheutunut haitta tai vaara. Puutteellinen omavalvonta tai omavalvontasuunnitelman noudattamatta jättäminen otetaan huomioon seuraamuksia määrätessä.

2.13 Vahingot, korjaus ja korvausvastuu

Luvan saaja vastaa kaikista kaivu- ja katutyöstä tai työmaan järjestelyistä aiheutuneista vahingoista yleiselle alueelle, kaupungin omaisuudelle sekä kolmansille osapuolille. Luvan saaja vastaa myös vahingoista, jotka aiheutuvat hänen käyttämänsä urakoitsijan, alihankkijan tai muun työn toteuttamiseen osallistuvan toimijan toiminnasta.

Työn aikana tai sen yhteydessä syntyneistä vahingoista on ilmoitettava viipymättä vahingoittuneen omaisuuden omistajalle sekä kaupungille. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös sellaisia vahinkoja, jotka eivät ole välittömästi havaittavissa työn aikana. Ilmoituksessa tulee käydä ilmi vahingon tarkka sijainti, mitä rikottiin, kellonaika sekä vahingon aiheuttaja ja hänen yhteys- ja laskutustietonsa.

Ilmoitusvelvollisuus koskee erityisesti vahinkoja, joiden vaikutukset voivat ilmetä vasta myöhemmin. Tällaisia ovat muun muassa kaapeleihin, putkistoihin, rakenteisiin tai valaistusjärjestelmään kohdistuneet vauriot. Se, että vahinko ei ole heti toiminnallisesti havaittavissa, ei pois ilmoitusvelvollisuutta.

Luvan saaja tai vahingon aiheuttaja ei saa ryhtyä korjaamaan kaupungin tai muun tahon omaisuutta omatoimisesti. Korjaustoimenpiteet voidaan suorittaa ainoastaan johdon, kaapelin, putkiston tms. omistajan osoittaman toimijan toimesta.

Mikäli vahinko aiheuttaa välitöntä vaaraa yleiselle turvallisuudelle, luvan saajan on kuitenkin ryhdyttävä välittömiin tilapäisiin turvaamistoimenpiteisiin vaaran poistamiseksi. Turvaamistoimenpiteet eivät saa sisältää varsinaisia korjaustoimenpiteitä. Asiasta on välittömästi ilmoitettava omaisuuden omistajalle ja kaupungille.

Yleiselle alueella ja kaupungin omaisuudelle aiheutuneet vauriot on saatettava viipymättä kaupungin hyväksymään kuntoon. Korjaustoimenpiteet toteutetaan kaupungin antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti kaupungin hyväksymällä tavalla tai kaupungin osoittaman toimijan toimesta. Korvausvastuun määrittelee vahingonkorvauslaki.

Katu- ja liikennevalovauriot

Kaikki katu- ja liikennevaloihin (kaapelit, pylväät jne.) liittyvät vauriot korjaavat KSS Rakennus Oy. Katuvalokaapeleita (tai mitään muitakaan katuvaloihin liittyvää) ei saa mikään muu taho korjata kuin KSS Rakennus Oy. Vaurion sattuessa on välittömästi otettava yhteys KSS Verkon vikapäivystykseen, puhelinnumero 05 - 8851 800.

Rajamerkit

Mikäli kiinteistön rajamerkki siirtyy tai häviää työn aikana, on otettava yhteys kaupungin maankäytöyksikköön maankaytto@kouvola.fi. Vahingon aiheuttaja vastaa kiinteistönmääritystoimituksen kustannuksista.

Mikäli luvan saaja ei huolehdi siitä, että vauriot saatetaan kaupungin hyväksymään kuntoon asetetussa määräajassa, kaupungilla on oikeus teettää tarvittavat korjaukset luvan saajan kustannuksella.

Vahingon ilmoittamatta jättäminen, ilmoituksen viivästytminen tai omatoiminen korjaaminen vastoin tämä ohjeen määräyksiä katsotaan olennaiseksi laiminlyönniksi riippumatta itse vahingon laajuudesta. Tällainen menettely voidaan ottaa huomioon laiminlyöntinä määrättäessä tämän ohjeen mukaisia seuraamuksia ja laiminlyöntimaksuja.

3 Kaivutyöt

Kaivutyöt yleisillä alueilla on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne ovat turvallisia, hallittuja ja tarkoituksenmukaisia sekä aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle, liikenteelle ja alueen käyttäjille.

Kaivutyössä on noudatettava hyvää rakennustapaa sekä soveltuvien osin InfraRYL:n laatuvaatimuksia, ellei kaupunki ole antanut asiasta erillisiä määräyksiä. Luvan saaja vastaa siitä, että kaivutyöt toteutetaan myönnetyn luvan, hyväksytyjen suunnitelmien sekä tämän ohjeen mukaisesti koko työn ajan.

Kaupungilla on oikeus antaa työn aikana tarkentavia määräyksiä työn toteutuksesta, työjärjestelyistä ja rakenteellisista ratkaisuista yleisen alueen turvallisuuden ja toimivuuden varmistamiseksi.

3.1 Ennen kaivutyön aloittamista

Kun työhön on saatu sijoittamissopimus ja tarvittava kaivu- ja katulupa, luvan saajan on selvitettävä kaivalueella ja sen läheisyydessä sijaitsevien maanalaisten johtojen, kaapeleiden ja muiden rakenteiden sijainti. Tarvittavat johtoselvitykset ja kaapelinäytöt on tehtävä ennen töiden aloittamista. Johtotietojen puutteellisuus tai virheellisyys ei vapauta luvan saajaa vastuusta.

Kaivutyötä varten järjestetään aloituskatselmus, joka liitetään työmaan asiakirjoihin ja toimii lähtötilanteen dokumenttina työn ja takuun aikana. Luvan saajan tulee tilata aloituskatselmus kaupungilta viimeistään, kun kaivu- ja katulupahakemus on jätetty. Aloituskatselmuksessa todetaan työalueen ja sitä ympäröivien rakenteiden lähtötilanne. Aloituskatselmus voidaan suorittaa valokuvien perusteella vain, mikäli kaupunki on tämän erikseen hyväksynyt ja asia on mainittu kaivu- ja katuluvassa.

Aloituskatselmuksesta laaditaan aina kirjallinen katselmusraportti kaupungin toimesta. Katselmusraportti liitetään työmaan asiakirjoihin ja se toimii lähtötilanteen dokumenttina työn ja takuun aikana. Kouvolaan kaupungilla on käytössä Kotopro -ohjelma, jota hyödynnetään raporttien tekemisessä.

Luvan saajan on nimitettävä lupaehdoista vastaava henkilö lupahakemusvaiheessa. Aloituskatselmuksen on aina osallistuttava lupaehdoista vastaava sekä työn toteuttavan urakoitsijan työnjohtaja, jolla tulee olla voimassa oleva katutyökortti. Lupaehdoista vastaavaa henkilöä ei saa vaihtaa kesken työmaan ilman kaupungin hyväksyntää. Mikäli lupaehdoista vastaava henkilö vaihtuu työn aikana, kaupunki suorittaa ylimääräisen valvontakäynnin ennen työn jatkamista.

Työalue on merkittävä ja rajattava ennen kaivutöiden aloittamista, siten että kaivanto ja siihen liittyvät toiminnot ovat selkeästi havaittavissa ja turvallisesti erotettu muusta alueesta. Lupaehdoista vastaava henkilö on velvollinen tarkastamaan työmaan olosuhteet ennen kaivutöiden aloittamista. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi työalueen rajausta, liikennejärjestelyjä, liikennemerkkejä, suojaus- ja varoituslaitteita sekä muut työn turvallista toteuttamista liittyvät järjestelyt. Kaivutöitä ei saa aloittaa ennen kuin työmaan rajaukset, liikennejärjestelyt ja suojaustoimenpiteet on todettu asianmukaisiksi.

3.2 Kaivutyön toteuttaminen

Kaivutyö on toteutettava siten, että työmenetelmät, työjärjestelyt ja kaivanto ovat turvallisia kaikissa työvaiheissa. Kaivanto on tuettava, luiskattava tai muutoin suojattava siten, ettei sortuma-, painuma- tai putoamisvaaraa synny työn aikana eikä sen seurauksena. Kaivutyöt tulee toteuttaa myönnetyn luvan, hyväksytyjen suunnitelmien sekä kaupungin antamien määräysten mukaisesti. Työn aikana ei saa poiketa hyväksytyistä ratkaisuksista ilman kaupungin etukäteen antamaa hyväksyntää.

Kaivutyön aikana on huolehdittava siitä, että työalue ja sen lähiympäristö pidetään siistinä ja turvallisena. Kaivumaiden, jätteiden ja muiden materiaalien leviäminen ympäristöön on estettävä, eikä työmaa saa aiheuttaa tarpeetonta haittaa alueen käyttäjille tai ympäristölle. Lupaehdoista vastaavan henkilön on huolehdittava siitä, että työmaa toimii koko työn ajan hyväksytyjen järjestelyjen mukaisesti ja että työmaan olosuhteita seurataan säännöllisesti (omavalvonta). Havaitut puutteet on korjattava viipymättä ilman erillistä kehotusta.

Mikäli työn aikana ilmenee ennalta selvittämättömiä rakenteita, johtoja, maaperäolosuhteita tai muita seikkoja, jotka voivat vaikuttaa työn turvallisuuteen, toteutustapaan tai laatuun, kaivutyö on keskeytettävä välittömästi kyseiseltä osalta. Työtä voidaan jatkaa vasta, kun asia on selvitetty ja kaupunki on hyväksynyt toimenpiteet.

Kaupungilla on oikeus antaa kaivutyön aikana tarkentavia määräyksiä kaivutyön toteutuksesta, työmenetelmistä, työjärjestelyistä sekä keskeyttää kaivutyö.

3.3 Johto, putket ja maanalaiset rakenteet

Kaivutyössä on noudatettava erityistä huolellisuutta olemassa olevien johtojen, putkien, kaapelien ja muiden maanalaisen rakenteiden läheisyydessä. Ennen kaivutyön aloittamista saadut johtoselvitykset, kaapelinäytöt sekä muiden toimijoiden lausunnoissa annetut suojaetäisyydet on huomioitava koko työn ajan.

Kaivutyötä ei saa suorittaa mekaanisesti maanalaisten johtojen, putkien tai kaapeleiden välittömässä läheisyydessä ilman varmuutta niiden sijainnista. Tarvittaessa kaivutyö on suoritettava käsikaivuna tai muulla rakenteita suojaavalla menetelmällä. Johtoselvityksissä, kaapelinäytöissä ja lausunnoissa annetut suojaetäisyydet on huomioitava koko kaivutyön ajan.

Mikäli kaivutyön aikana havaitaan ennalta selittämättömiä johtoja, putkia, kaapeleita, rakenteita tai olosuhteita, jotka voivat vaikuttaa työn turvallisuuteen, toteutustapaan tai laatuun, työ on keskeytettävä kyseiseltä osin välittömästi. Työtä voidaan jatkaa vasta, kun asia on selvitetty ja kaupunki on hyväksynyt jatkotoimenpiteet.

3.4 Kaapelien ja suojaputkien peittosyvyys

Kaapelit on sijoitettava siten, että niiden peittosyvyys on **vähintään 70 cm** maanpinnasta mitattuna.

Vähimmäispeittosyvyydestä poikkeaminen ilman kaupungin etukäteen antamaa kirjallista lupaa on kielletty.

Mikäli vaadittuun asennussyvyyteen ei päästä:

- poikkeama on ilmoitettava kaupungille viipymättä
- suojausratkaisut edellyttävät kaupungin hyväksyntää
- suojattavat osuudet hyväksytään pääsääntöisesti vain lyhyillä osuuksilla

Rakenteiden suojaaminen ei poista vaatimusta noudattaa hyväksyttyä sijoitusyvyyttä, ellei kaupunki ole erikseen hyväksynyt poikkeavaa ratkaisua. Suojatut rakenteet tulee merkitä kartoitustietoon.

3.5 Alisyvyydet ja menettely työn aikana

Havaitut alisyvyydet tai muut rakenteiden sijaintiin liittyvät poikkeamat tulee ilmoittaa viipymättä kaupungille. Poikkeamat ja alisyvyydet tulee mahdollisuuksien mukaan dokumentoida, eikä kaivantoa saa täyttää ilman kaupungin lupaa.

Johtoa, kaapelia tai muuta rakennetta ei saa jättää alisyvyyteen, ei suojattuna eikä suojaamattomana, ilman kaupungin erillistä kirjallista lupaa. Kaupunki päättää, hyväksytäänkö poikkeava rakenne suojattuna vai edellytetäänkö rakenteen siirtämistä vaadittuun syvyyteen.

Alisyvyydet eivät kuulu työn takuuajaisen vastuun piiriin siltä osin kuin ne on toteutettu kaupungin erikseen hyväksymänä poikkeamana. Luvan saaja vastaa kuitenkin siitä, että poikkeama on dokumentoitu,

hyväksytty ja toteutettu kaupungin antamien määräysten mukaisesti. Johdon tai rakenteen omistaja vastaa alisyvyyteen liittyvistä siirroista, suojauksista ja kustannuksista kaupungin määräämällä tavalla.

3.6 Teiden ja ajoalueiden alitukset

Teiden ja katualueiden **alittamisessa** on ensisijaisesti käytettävä muuta kuin kaivamalla toteutettavaa menetelmää, kuten tunkkausta, porausta tai suuntaporausta. Luvan saajan on osoitettava, että käytettävissä on asianmukainen kalusto ja riittävät resurssit näiden menetelmien toteuttamiseen.

Tien tai katualueen alittavat johdot ja kaapelit on aina suojattava. Suojauksen on estettävä liikenteen kuormituksista, tärinästä ja tulevista kaivutöistä aiheutuvat vauriot. Suojaus on toteutettava kaupungin hyväksymällä tavalla. Tien alituksissa ja ajoalueelle sijoittuvassa kaapelin asennuksessa on ensisijaisesti käytettävä A-luokan SN16 suojaputkea tai suojakourua.

Alitusratkaisun hyväksyminen ei poista luvan saajan vastuuta rakenteen pitkäaikaisesta toimivuudesta eikä tulevien kunnossapito- ja korjaustoimenpiteiden edellyttämistä kustannuksista.

Mikäli alitusta ei voida toteuttaa turvallisesti ilman kaivamista ja kaivaminen on ainoa mahdollinen toteutustapa tai katu- ja tiepäälystystä joudutaan avaamaan esimerkiksi muiden rakenteiden tai ennakoimattomien olosuhteiden vuoksi, asiasta on sovittava kirjallisesti kaupungin kanssa ennen töiden aloittamista. Mikäli tarve päälysteen avaamiseen ilmenee työn aikana, työ on keskeytettävä kyseiseltä osin ja asiasta sovittava kaupungin kanssa ennen työn jatkamista. Tällöin on noudatettava lisäksi [päälystystöitä](#) koskevia määräyksiä.

3.7 Täytöt ja rakennekerrokset

Kaivantojen täytöt ja rakennekerrokset on toteutettava siten, että katualueen, muun yleisen alueen tai rakenteen kantavuus, turvallisuus ja käyttökelpoisuus säilyvät vähintään alkuperäistä vastaavalla tasolla. Täyttö- ja rakennekerrostyöt on toteutettava soveltuvien osin InfraRYL:n mukaisesti, ellei kaupunki ole antanut asiasta erillisiä tai tätä ohjetta tiukempia määräyksiä.

Katurakenteet on ennallistettava viimeisimmän hyväksytyn katusuunnitelman tai rakennusluvan mukaisesti. Mikäli alueelle ei ole laadittu katusuunnitelmaa, kaivu- ja katuluvan myöntäjä ohjeistaa ennallistamistavan tapauskohtaisesti.

Ennen kaivannon täyttöä johtojen, putkien ja muiden rakenteiden sijainti tulee olla tarkastettu ja dokumentoitu (kartoitustieto) sekä mahdolliset alisyvyydet tulee olla ilmoitettuna kaupungille. Kaupunki voi edellyttää lisädokumentointia, mittauksia tai tarkastuksia ennen täyttöluvan antamista.

Täyttö on tehtävä kerroksittain käyttäen tarkoitukseen soveltuvia, puhtaita ja rakenteellisesti kelvollisia maa- ja kiviaineksia. Täyterrokset on tiivistettävä huolellisesti siten, että ne täyttävät rakenteille asetetut kantavuus- ja tiiveysmittaukset.

Mikäli käytettävää maa-ainesta ei pystytä tiivistämään vaaditulle tasolle, kaupunki voi edellyttää maa-aineksen vaihtamista, rakenteen muuttamista tai muita korjaavia toimenpiteitä. Täyttöä ei saa jatkaa, mikäli työn aikana havaitaan painumia, sortumia tai muita rakenteellisia puutteita, ennen kuin asia on selvitetty ja korjattu kaupungin hyväksymällä tavalla.

Mikäli kaivutyössä käytetään pontitusta tai muita rakenteellisesti vaativia tukimenetelmiä, katualueen korkeudet ja rakenteiden lähtötilanne on dokumentoitava ennen työn aloittamista sekä työn valmistuttua. Dokumentointi toimii vertailuaineistona mahdollisten painumien, vaurioiden ja vastuiden arvioinnissa.

Täyttö- ja ennallistamistöiden valmistuttua kohteessa suoritetaan loppukatselmus, jossa todetaan työn laatu, rakenteiden kantavuus, ennallistamisen asianmukaisuus sekä alueen turvallisuus ja käyttökelpoisuus. Loppukatselmus on edellytys työn hyväksymiselle, lupamaksujen päättymiselle sekä takuuaikojen alkamiselle. Loppukatselmukseen tulee osallistua lupaehdoista vastaava sekä työmaasta vastaava työnjohtaja. Loppukatselmus dokumentoidaan.

3.8 Kantavuus- ja tiiveysmittaukset

Kaivantojen täyttöjen, rakennekerrosten ja päällystystöiden laadunvarmistuksena edellytetään kantavuus- ja/tai tiiveysmittauksia seuraavasti:

Katuluokassa I: pääkadut ja katuluokassa II: kokoojakadut, kantavuus- ja tiiveysmittaukset ovat pakollisia kaikissa kaivutöissä, joissa katualueen rakennekerroksia on avattu tai uusittu. Mittaukset on tehtävä ennen lopullisten päällystekerrosten toteuttamista. Katuluokassa III, tonttikadut, kantavuus- ja tiiveysmittaukset tehdään kaupungin vaatiessa. Kaupunki voi edellyttää mittauksia erityisesti silloin, kun

- kaivanto sijoittuu ajouralle, risteysalueelle tai muulle rakenteellisesti kuormitetulle alueella
- työn toteutustapa, olosuhteet tai työn laatu antavat aiheita epäillä rakenteen kantavuutta tai tiiveyttä
- työssä havaitaan painumia, epätasaisuutta tai muita rakenteellisia puutteita
- kyseessä on laaja, pitkäkestoinen tai toistuvasti korjattu alue

Mittaukset on suoritettava hyväksytyillä mittausmenetelmillä ja pätevän toimijan toimesta. Mittaustulokset on dokumentoitava ja toimitettava kaupungille pyydettyä tai silloin, kun mittaukset on määrätty lupaehtona.

Mikäli mittaustulokset eivät täytä vaadittuja arvoja, luvan saaja on velvollinen ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin ja uusimaan mittaukset kaupungin hyväksymällä tavalla ennen työn jatkamista tai lopullista päälllystystä.

Kaupunki voi tarvittaessa edellyttää lisämittauksia, rakenteiden avaamista tai muita laadunvarmistusmenetelmiä, mikäli rakenteiden kantavuudesta tai tiiveydestä ei muutoin saada riittävää varmuutta.

Mittausveloitteen laiminlyönti voidaan katsoa olennaiseksi lupaehtojen vastaiseksi menettelyksi ja se voidaan ottaa huomioon määrättäessä tämän ohjeen mukaisia seuraamuksia ja laiminlyöntimaksuja.

Kaupungilla on oikeus suorittaa kohteessa kantavuus-, tiiveys- ja muita laadunvarmistusmittauksia työn aikana, työn valmistuttua ja takuuajana. Mikäli mittaustulokset täyttävät vaatimukset, tarkastuksista ei veloiteta. Mikäli rakenteet eivät täytä asetettuja vaatimuksia, mittauksista, lisätutkimuksista ja tarvittavista korjaustoimenpiteistä aiheutuvat kustannukset kuuluvat luvan saajan vastuulle.

4 Päällystys- ja viimeistelytyöt

Kaikissa päällystystöissä noudatetaan PANK ry:n asfalttinormeja.

Päällystys- ja viimeistelytyöt on toteutettava siten, että katualueen, muun yleisen alueen tai rakenteen turvallisuus käyttökelpoisuus ja esteettinen laatu säilyvät vähintään alkuperäistä vastaavalla tasolla.

Luvan saaja vastaa päällystys- ja viimeistelytyöiden toteuttamisesta, aikataulusta, laadusta sekä siitä, että työt saatetaan loppuun hyväksyttävästi ilman erillistä kehotusta.

Mikäli päällystys- tai viimeistelytyöiden toteuttamisessa ilmenee:

- toistuvia viivästyksiä
- puutteita työn laadussa
- laiminlyöntejä lupaehtojen noudattamisessa

kaupungilla on oikeus edellyttää, että työt toteutetaan kaupungin hyväksymän urakoitsijan toimesta luvan saajan kustannuksella.

Tämä ei rajoita kaupungin oikeutta:

- määrätä laiminlyöntimaksuja
- keskeyttää työ
- teettää töitä kolmannella osapuolella
- ryhtyä muihin tässä ohjeessa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin

4.1 Yleisiä ohjeita koskien päällystystöitä

Päällysteiden lopulliset leikkaukset on tehtävä aina sahaamalla. Kaikkien saumojen, mukaan lukien työsaumat, tulee olla suoria ja sijoittua joko kadun suuntaisesti tai kohtisuoraan kulkusuuntaan nähdessä.

Leikatut päällystereunat on käsiteltävä koko pituudelta liima-aineella. Jyräasfaltin saumat käsitellään päällystämisen jälkeen päältäpäin noin 20 cm:n leveydeltä liima-aineella ja kuivalla kivituhkalla tai hiekalla.

Päällysteen pohjatyöt on toteutettava siten, ettei leikattu päällystereuna aiheuta vaaraa tai haittaa liikenteelle. Ennen lopullista päällystystä liikennettä vasten olevat saumat on loivennettava jyrsimällä tai toteuttamalla tilapäinen päällyste siten, ettei sauman ylitys aiheuta vaaratilanteita ajettaessa sallitulla nopeudella viisteen yli. Asfaltoimattomat tai keskeneräiset pinnat on aina merkittävä selkeästi

huomiovärein, huomiokartioin ja tarvittaessa liikennemerkein.

Päällystystyöt on suunniteltava ja toteutettava siten, että päällystettävien alueiden pohjat täytetään ja viimeistellään viivytyksettä kaivutyön valmistuttua. Asfaltointipaikkojen pohjat saavat olla ilman lopullista päällystettä enintään yhden (1) viikon, ellei kaupungin kanssa ole erikseen toisin sovittu. Mikäli lopullista päällystettä ei toteuteta tässä ajassa, luvan saajan on viipymättä toteutettava tilapäinen päällyste ja huolehdittava sen kunnossapidosta siihen saakka, kunnes lopullinen päällyste on tehty.

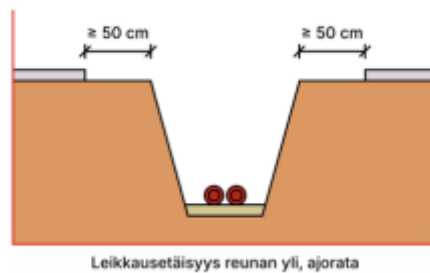
Mikäli asfaltointipohjat ovat avoinna edellä mainitun määräajan jälkeen ilman kaupungin hyväksyntää, voidaan luvan saajalle määrätä laiminlyöntimaksu kaupungin voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Jos laiminlyönti jatkuu, kaupunki voi määrätä uuden laiminlyöntimaksun jokaiselta alkavalta viivästysviikolta siihen saakka, kunnes lopullinen päällyste tai kaupungin hyväksymä tilapäinen päällyste on toteutettu. Tämä ei rajoita kaupungin oikeutta teettää työt luvan saajan kustannuksella. Kaupunki voi erityisestä syystä hyväksyä poikkeavan aikataulun, mikäli liikenneturvallisuus ja rakenteiden laatu voidaan muutoin varmistaa.

4.2 Päällystettävän alueen laajuus ja eri alueet

Päällystettävän alueen vähimmäisleveys on 1,0 metriä, johon lisätään kaivu-uran leveys. Reunakiven korjauksesta aiheutuvaa leikkausta ei huomioida tähän leveyteen. Vanhaa päällystettä on jätävä kaivannon korjauksessa vähintään 1,0 metrin levyinen yhtenäinen alue. Mikäli näin ei ole, koko alue on päällystettävä uudelleen. Alle 10 m² suuruiset erilliset vanhan päällysteen saarekkeet on päällystettävä kaivannon yhteydessä.

Ajoradoilla päällysteen reunat on sahattava vähintään 0,5 metriä kaivu-uran molemmin puolin. Kadunsuuntaiset saumat eivät saa sijoittua ajourien kohdalle. Pitkittäiskaivuiden osalta ajoradat on päällystettävä vähintään kadun keskisaumaan saakka, ellei kaupungin kanssa erikseen sovita.

Uusilla tai alle kolme (3) vuotta vanhoilla ajoradoilla päällystys on tehtävä koko kadun leveydeltä, ellei kaupungin kanssa ole erikseen kirjallisesti toisin sovittu. Useampikaistaisilla tai poikkeuksellisen leveillä kaduilla päällystys voidaan suorittaa aiempaan saumaan saakka, mikäli tästä sovitaan erikseen aloituskatselmuksessa.

Jalkakäytävillä, pyöriteillä ja muilla kevyen liikenteen väylillä päällystys tehdään koko väylän leveydeltä.

Tonttiliittymien asfaltointisaumat on pyrittävä sijoittamaan kadun reunalinjaan. Tonttiliittymään on jätettävä vähintään 1,0 metrin levyinen ehjä vanha päällyste. Mikäli näin ei ole, liittymä on päällystettävä kokonaisuudessaan kaupungin maa-alueen osalta.

4.3 Tilapäinen päällyste ja talvikausi

Mikäli päällystetyllä alueella tehtyä kaivantoa ei päällystetä lopullisilla päällystekerroksilla heti kaivutyön jälkeen, kaivanto on päällystettävä tilapäisesti. Tilapäinen päällyste on toteutettava viivytyksettä, eikä kaivanto saa jäädä avoimeksi ilman kaupungin hyväksymää ratkaisua.

Katujen kunnossapitoluokissa I ja II tilapäinen päällyste on toteutettava viivytyksettä pehmeällä asfalttibetonilla (PAB). Muilla alueilla tilapäinen päällyste voi olla tiivistetty hienojakoinen murskekerros. Kevyen liikenteen väylillä tilapäisenä päällysteenä on käytettävä pehmeää asfalttibetonia (PAB).

Luvan saajan on huolehdittava siitä, että tilapäinen päällyste pysyy liikennettä tyydyttävässä kunnossa ja tasaisena. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota murskepintaisten päällysteiden päivittäiseen kunnossapitoon ja lisättävä mursketta aina tarvittaessa. Kaupunki voi vaatia luvan saajalta väliaikaisen päällysteen laadun vaihtamista, mikäli ongelmia kunnossapidon ja tasaisuuden kanssa esiintyy.

Talvikunnossapitoa varten luvan saajan on huolehdittava siitä, että syyskaudella ilman lopullista päällystettä olevat kohdat on päällystetty pehmeällä asfalttibetonilla viimeistään **15.10.** mennessä riippumatta kaivutyön vaiheesta. Talvikauden aikana luvan saaja vastaa tilapäisten päällysteiden, kaivantojen ja reunojen turvallisuudesta, tasaisuudesta ja liikennöitävyydestä.

Mikäli tilapäistä päällystettä ei toteuteta määräajassa tai luvan saaja laiminlyö työnaikaisen kohteen hoidon, kaupungilla on oikeus teettää tarvittavat päällystys- ja kunnossapitotoimet luvan saajan kustannuksella sekä määrätä laiminlyöntimaksu. Viivästyksen jatkuessa kaupunki voi määrätä uusia laiminlyöntimaksuja.

4.4 Lopulliset päällystekerrokset ja laadunvarmistus

Lopulliset päällystekerrokset on toteutettava mahdollisimman pian kaivutyön valmistuttua ja viimeistään neljän (4) viikon kuluessa, ellei kaupungin kanssa ole erikseen kirjallisesti toisin sovittu.

Talvikaudella tai jäätyneen maan aikana tehdyt kaivutyöt sekä edellisen työkauden keskeneräiset päällystykset on saatettava valmiiksi kokonaisuudessaan viimeistään **seuraavan työkauden 15.6. mennessä**, ellei kaupungin kanssa ole erikseen muuta sovittu.

Päällystekerrosten on oltava rakenteeltaan, paksuudeltaan ja laadultaan vähintään ympäröivän alueen tasoisia. Käytettävien massojen ja kiviaineksen luokan on vastattava kyseisen katuluokan vaatimuksia.

Katuluokka	Massatyyppi, Kiviainesluokka	Kerrosvahvuus enintään yhteensä
1. Pääkadut	ABK 32 (6-10 cm) + SMA tai AB 16 (4–5 cm)	15 cm
	kiviainesluokka An 19	
2. Kokoojakadut	ABK32 (6 cm) + AB 16 (4–5 cm)	11 cm
	kiviainesluokka An 19	
3. Tonttikadut	AB16 (5 cm)	
	kiviainesluokka An 14	
Jalkakäytävät	AB 11 (4 cm)	
	kiviainesluokka An14	
Erikoispäällysteet	Katsotaan tapauskohtaisesti	

Kaupungilla on oikeus valvoa päällystystöiden laatua työn aikana ja työn valmistuttua. Kaupunki voi edellyttää mittauspöytäkirjoja, punnitustositteita sekä ottaa kohteesta poranäytteitä laadun varmistamiseksi. Mikäli vaatimukset eivät täyty, tutkimuksista ja korjaavista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset kuuluvat luvan saajalle.

Päällysteen tasaisuus tutkitaan pituus- ja poikkisuunnassa kolmen (3) metrin oikolaudalla. Päällysteessä ei sallita painumia eikä lammikoitumista. Tarvittaessa laatua verrataan PANK ry:n asfalttinormien vaatimuksiin.

Mikäli päällystystyön laatu ei täytä vaatimuksia, kaupunki voi edellyttää päällysteen uusimista tai muita korjaavia toimenpiteitä luvan saajan kustannuksella. Päällystystyötä ei katsota hyväksytyksi ennen kuin vaatimukset täyttyvät ja mahdolliset puutteet on korjattu.

4.5 Viimeistelyrakenteet ja varusteet

Ajoratamerkinnot

Pysyvät ajoratamerkinnot on tehtävä InfraRYL:n ja PANK ry:n normien mukaisesti neljän (4) viikon sisällä lopullisesta päällystystyöstä.

Kiveykset

Kiveykset on korjattava siten, että ne liittyvät jouhevasti ympäröivään päällysteeseen. Betoni- ja luonnonkivipäällysteet on korjattava alkuperäistä vastaavilla materiaaleilla ja ladontatavoilla. Ehjät puretut kivet on ensisijaisesti käytettävä uudelleen, mikäli ne eivät ole vaurioituneita tai merkittävästi kuluneita. Kiveys on saumattava esim. saumaushiekalla. Puretut kivimateriaalit ovat kaupungin omaisuutta, ja niiden varastoinnista on sovittava kaupungin kanssa erikseen.

Sorapintaiset kadut

Sorapintaiset kadut on kunnostettava alkuperäistä vastaavaan kuntoon välittömästi kaivutöiden valmistuttua. Sirotepintaisilla kaduilla kaupunki määrittelee tapauskohtaisesti käytettävän korjausratkaisun. Esimerkiksi puistoalueiden kulkuväylien ennallistamisesta sovitaan aina erikseen kaupungin kanssa.

Reunakivet

Kaivutyön yhteydessä siirtyneet tai poistetut reunatuet on palautettava alkuperäiseen asemaansa. Vaurioituneet reunatuet on korjattava tai uusittava alkuperäistä vastaavilla reunatuilla luvan saajan kustannuksella.

Reunatuen asennuksessa käytettävän alustan ja asennusmateriaalin on vastattava kyseisen kadun tai alueen olemassa olevaa rakennetta (esim. murske, maakostea betoni tai muu hyväksytty rakenne). Yhtenäisillä kivilinjoilla sekä tonttiliittymien kohdalla reunatuet on asennettava aina maakosteaan betoniin. Valureunatukien osalta vaurioitunut tai poistettu reumatuki on korvattava ehjällä reumatuella luvan saajan kustannuksella. Valureunatuen korjauksesta on sovittava kaupungin kanssa etukäteen. Luvan saaja on velvollinen hoitamaan valureunakivijätteen kuljetuksesta ja loppusijoituksesta omalla kustannuksellaan.

Reunatuet ovat kaupungin omaisuutta. Purettujen reumatukien varastoinnista on sovittava erikseen kaupungin kanssa. Reumatukia ei saa varastoida nurmialueille eikä muualle katualueelle siten, että ne haittaavat liikennettä, kunnossapitoa tai turvallisuutta. Erityisesti talviaikana poistettuja reumatukia ei saa ilman kaupungin lupaa varastoida työmaalla. Virheellinen varastointi tai hävittäminen katsotaan laiminlyönniksi.

Kansistot

Katualueella kansistojen kantavuusvaatimuksen on oltava 40 tonnia, ja asfaltoiduilla alueilla kansistojen on oltava säädettävää (kelluvaa) mallia.

Kaiteet

Vaurioituneet kaiteet on korjattava tai uusittava alkuperäistä vastaaviksi.

Katuvalot

Katuvalojen poistamisesta tai siirtämisestä on sovittava kaupungin kanssa erikseen. Mikäli katuvaloja joudutaan poistamaan muulloin kuin viikkojen 21–31 aikana, työn ajaksi on järjestettävä korjaava väliaikainen valaistus. Katuvalojen poistamisen ja siirtämisen saa hoitaa vain KSS Rakennus Oy. Luvan saaja ei saa koskea katuvaloihin.

4.6 Työn hyväksyntä

Päällystys- ja viimeistelytyöt katsotaan hyväksytyiksi vasta, kun

- kaikki rakenteet täyttävät vaatimukset
- puutteet on korjattu
- loppukatselmus on hyväksytysti suoritettu

Kaupunki voi kieltäytyä hyväksymästä työn, mikäli laatu, turvallisuus tai ennallistaminen ei täytä vaatimuksia.

5 Puusto ja viherrakenteet

Katuviheralueilla, puistoissa ja muilla yleisillä viheralueilla tehtävissä kaivu- ja rakennustöissä on noudatettava soveltuvin osin Viheralueiden kunnossapidon yleistä työselostusta (VKT 2021) sekä InfraRYL:n periaatteita, ellei tässä ohjeessa tai kaupungin antamissa määräyksissä ole toisin edellytetty:

- Ylimääräiset massat on vietävä pois ja pinnat on tasattava
- Kivet on poistettava kasvualustasta, nurmialueilta ja niityiltä
- Suojarakenteet on poistettava töiden päätyttyä
- Puiden juuristoalueella kaivantoja ei saa jättää avoimeksi / peittämättä pakkasella eikä helteellä
- Koneellisen kaivutyön suojaetäisyys puun rungosta on vähintään 2,5 metriä

Puut, pensaat, nurmikot ja muut viherrakenteet ovat osa katu- ja puistorakenteita ja kaupungin omaisuutta. Julkiset kalusteet, kuten penkit, roskikset sekä leikki- ja kuntovälineet kuuluvat myös osaksi katu- ja puistorakenteita. Kaivutyöt ja muut yleisillä alueilla tehtävät työt on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei puustolle tai viherrakenteille aiheudu vaurioita, elinvoiman heikkenemistä tai turvallisuutta vaarantavia muutoksia.

Luvan saaja vastaa kaikista työstä aiheutuneista vaurioista puustolle tai viherrakenteille riippumatta siitä, ilmenevätkö vauriot välittömästi vai viiveellä työn valmistumisen jälkeen. Kaikista vaurioista tulee ilmoittaa kaupungille viivytyksettä.

5.1 Aloituskatselmus ja lähtötilanteen dokumentointi

Puuston ja viherrakenteiden sijainti, kunto ja suojaustarve on todettava aloituskatselmuksessa ennen töiden aloittamista. Katselmuksessa arvioidaan työalueella ja sen välittömässä läheisyydessä muun muassa puut, pensaat, istutukset ja nurmialueet.

Lähtötilanne on dokumentoitava kirjallisesti ja tarvittaessa valokuvin. Dokumentointi toimii vertailuaineistona mahdollisten vaurioiden, vastuiden ja korvausten arvioinnissa työn aikana ja sen jälkeen. Mikäli lähtötilannetta ei ole asianmukaisesti dokumentoitu, kaupunki arvioi vaurioiden syntyhetken ja laajuuden tapauskohtaisesti.

5.2 Nurmikot, niityt ja kasvualustat

Säilytettävät nurmi- ja viheralueet on suojattava ennen töiden aloittamista. Suojatuilla alueilla ei saa liikua työkoneilla tai ajoneuvoilla eikä varastoida materiaaleja ilman kaupungin lupaa.

Rakennustöiden yhteydessä syntyneet nurmikkovauriot on korjattava viipymättä paikkakylvöllä tai kaupungin kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Vauriokohtien pintamaa jyrsitään 15 cm syvyydeltä ja ennallistetaan kaupungin hyväksymällä tavalla joko kylvönurmikkona tai siirtonurmikkona alueen käyttöluokan ja sijainnin mukaisesti.

Kasvualustojen tulee täyttää InfraRYL:n ja VKT 2021:n vaatimukset. Kasvualustan tulee olla peruslannoitettu ja kalkittu. Kasvualusta ei saa sisältää:

- kiviä
- roskia
- monivuotisten rikkakasvien juuria
- haitalliseksi luokiteltuja vieraslajeja

Nurmikon alusrakennekerrokset tasataan ja niiden päälle levitetään kasvualustakerros. Kasvualustan paksuus tulee olla tiivistettynä vähintään 10 cm. Nurmialueiden muotoilussa on varmistettava, ettei alueelle jää vettä kerääviä painanteita. Valmiin pinnan on liityttävä luontevasti ympäröiviin alueisiin, ja pinnantasaisuuden tulee täyttää InfraRYL:n vaatimukset.

Nurmikonsiementä kylvetään 2–3 kg /aari. Kylvön jälkeen siemen mullataan haravoimalla kevyesti siemen noin sentin syvyyteen. Puistonurmikoilla ja katuviherkaistoilla käytetään käyttöluokan 2 mukaista siemenseosta ja maisemanurmilla sekä tieluiskilla luiskaseosta. Multauksen jälkeen kylvetty alue jyrätään vielä kertaalleen.

Kasvualustan toimittaja esittää toimittamastaan materiaalista kasvualustan rakeisuuden ja tuoteseloksen, josta ilmenee käytetyt raaka-aineet, käyttötarkoitus ja ravinnepitoisuudet (Viljavuuspalvelun analyysi).

Niityille ei saa läjittää kaivumaita, eikä niitä saa käyttää varastoalueina. Niittyjen ja luonnonmukaisten alueiden ennallistamisesta sovitaan aina erikseen kaupungin kanssa, ja alueet palautetaan ympäröivää luontoa vastaavaan tilaan.

Luonnonalueilla kaivupaikka korjataan luonnonmukaiseen tilaan ympäröivän luonnon mukaan. Voidaan käyttää esim. 0–16 mm / 0–32 mm mursketta, niillä alueilla, joiden tilalle kaupunki ei vaadi leikkavaa nurmikkoa.

Mikäli työalueella havaitaan vieraslajeja, asiasta on ilmoitettava viipymättä kaupungin kunnossapidolle. Vieraslajeja sisältäviä (mm. lupiini, jättipalsami, jättiukonputki, kurturuusu) maa-aineksia ei saa siirtää tai levittää muualle.

5.3 Pensaat ja köynnökset

Yksittäiset pensaat ja pensasryhmät on suojattava yhtenäisellä aidalla, ellei kaupungin kanssa ole toisin sovittu. Pensaat aidataan selvästi työmaan ulkopuolelle. Pensaita siirretään vain erikseen sovittaessa; lähtökohtaisesti ne korvataan uusilla taimilla. Korvattavien pensaiden ja köynnösten laji/lajike ja koko on tarkistettava ennen kaivutöiden alkua.

Pensaiden ja köynnösten siirrot tehdään paakun kanssa, ja kasvukauden aikana erityistä huomiota on kiinnitettävä kasteluun ja kosteuden ylläpitoon. Pensaat istutetaan takaisin entisille etäisyyksille toisistaan ja entiseen syvyyteensä niin, että juuret peittyvät maan alle, maanpinta tulee juuren kaulan tasolle.

Pensaiden uudelleen istutuksessa kasvualustan paksuuden on oltava vähintään 40 cm, ja istutussyvyyden tulee vastata alkuperäistä. Istutuksen jälkeen pensaat kastellaan hyvin (n. 10 l vettä/pensas). Istutusalueelle asennetaan 7–10 cm:n kuorikate riippumatta siitä onko alueella aiemmin ollut kuorikatetta.

Töiden yhteydessä vaurioituneet ja kuolleet versot poistetaan leikkaamalla tai sahaamalla, kunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Mikäli pensaat vaurioituvat olennaisesti, ne on uusittava luvan saajan kustannuksella.

5.4 Puut, juuristoalueet ja suojaetäisyydet

Puiden kaataminen, siirtäminen ja vaurioittaminen ilman kaupungin lupaa on ehdottomasti kielletty. Mikäli työ edellyttää puun poistoa, tästä on ilmoitettava jo lupahakemuksessa.

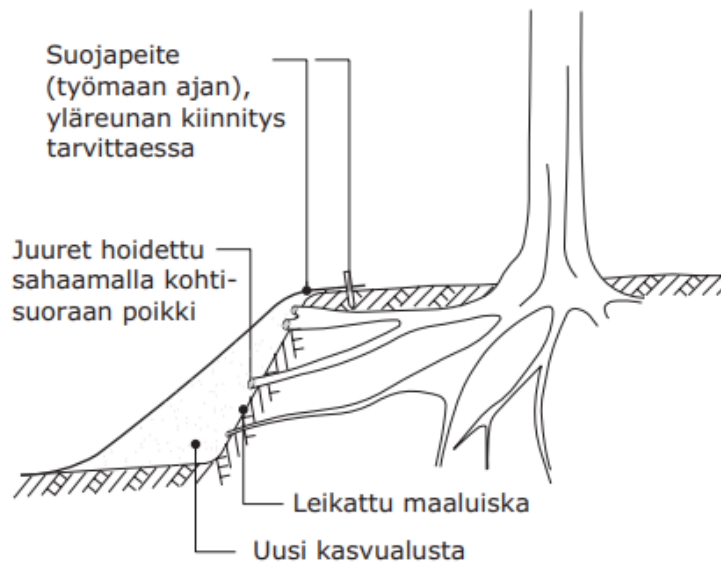
Puun juuristoalueella tarkoitetaan aluetta, jolla puun juuret sijaitsevat ja jonka vaurioituminen voi heikentää puun elinvoimaisuutta tai turvallisuutta.

Koneellisen kaivutyön suojaetäisyys puun rungosta on vähintään 2,5 metriä. Tällä etäisyydellä ja sen sisäpuolella kaivutyö on sallittua ainoastaan käsikaivuna. Luonnonpuita, jotka jäävät vaarallisen lähelle kaivannon reunaa tai, jos kaivetaan olemassa olevan metsän reunassa, on myös luvan hakuvaiheessa ilmoitettava kaupungille. Suojaetäisyys koskee kaikkia kaivualueen läheisyydessä olevia puita, myös kaivutalueen viereisen kiinteistön puita.

Juuristoalueella on kielletty:

- koneellinen kaivaminen
- työkoneilla ajaminen
- materiaalien, maa-ainesten tai laitteiden varastointi

Mikäli työskentelyä joudutaan tekemään juuristoalueella, juuristo on suojattava rakentamalla kantava suojakerros (esim. suodatinkangas ja vähintään 25 cm murskekerros). Paljastuneet juuret on suojattava välittömästi ja huolehdittava niiden kosteudesta. Juuristoalueen kaivannot on dokumentoitava ja hyväksyttävä kaupungilla ennen kaivannon täyttöä.

Puun juuriston suojaus kaivutöiden yhteydessä (InfraRYL 2012/1, kuva 11113: K3).

Mikäli suuria ($\varnothing > 4$ cm) juuria paljastuu kaivussa, kaivannon reunat on puun kohdalla tuettava ja puun juuret suojattava peittämällä ja huolehdittava kastelusta. Talvella paljastuneet juuret suojataan välittömästi peittämällä ne säkkikankaalla tai turpeella. Vaurioituneet juuret tulee leikata terveeseen puuhun asti. Juuristoalueen kaivannot pitää dokumentoida ja hyväksyttävä kunnalla ennen kaivannon täyttämistä.

Suojaetäisyyksistä tai työmenetelmistä ei saa poiketa ilman kaupungin etukäteen antamaa kirjallista lupaa. Töiden alta kaadettavien puiden laji/lajike on tarkistettava ennen kaivutöiden alkua. Kaivuualueelta kaivuun tieltä poistettavien puiden tilalle tulee istuttaa vastaavanlainen puu, ellei asiasta toisin sovita.

Poistetut puut ja energiapuu on toimitettava lähimpään kaupungin terminaaliin.

Terminaalit sijaitsevat:

- Koivulantie 1 (Kiehuva)
- Tykkiraitti (Kasarminmäki)
- Teollisuuskaari 22 (Kuusankoski)
- Porraskorventie (Voikkaa)
- Eeronpolku (Myllykoski)
- Haminanväylä 36 (Inkeroinen)

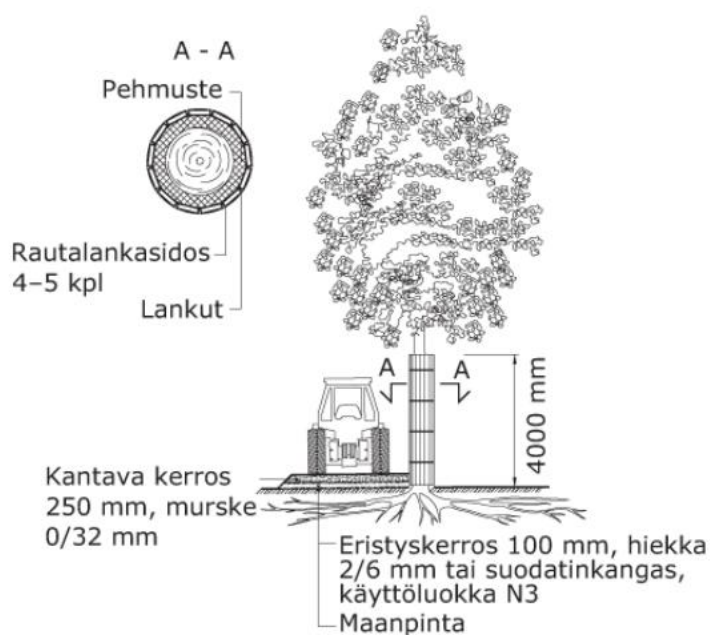
Työn aikainen suojaaminen

Latvus:

Oksia ei saa poistaa, katkoa tai sitoa kiinni. Mikäli latvuksen alla ei ole riittävästi liikkumatilaa koneille tms., on ennen töiden aloittamista otettava yhteyttä kaupunkiin. Tarvittaessa kaupunki ennalta leikkaa oksistoa luvan saajan kustannuksella.

Puunrunko ja puuryhmät:

Rungon suojaustavasta päätetään kaivuluvan myöntämisen yhteydessä aloituskatselmuksella. Puun runko voidaan suojata joko rakentamalla tukeva lauta-aita tai muu erikseen sovittava suojarakenne puun ympärille latvuksen reunoihin asti. Tai puun runko suojataan yhtenäisellä laudoituksella. Lau-doitus ulotetaan puun alimpiin oksiin saakka, max. 4 metrin korkeuteen. Laudat tulee sitoa yhteen 4–5 kohdasta. Puun ja laudoituksen väliin asennetaan pehmuste, esimerkiksi suodatinkangas tai solu-muovi. Puuryhmät suojataan ensisijaisesti työmaa-aidoilla tai kunnan kanssa erikseen sovittavalla suojarakenteella. Aitauksen korkeuden tulee olla 1,5 metriä ja sen tulee ulottua latvuksen ulkoreunaan asti.

Puun juuriston ja rungon suojaus (InfraRYL 2012/1, kuva 11113: K2)

5.5 Vauriot, ilmoitusvelvollisuus ja korvausvastuu

Kaikista puustolle ja viherrakenteille aiheutuneista vaurioista on ilmoitettava kaupungille viipymättä. Eri-tyisesti on huomioitava puiden ympäristön muutokset, joista voi johtua esim. puiden kaatumisvaara. Luvan saaja ei saa ryhtyä omatoimisesti korjaus- tai hoitotoimenpiteisiin ilman kaupungin hyväksyntää.

Vaurioiden korjaustavasta ja korvausmenettelystä päättää kaupunki. Puun arvo määritetään tarvittaessa [Viherympäristöliiton kasvillisuuden arvon määrittäsmallin](#) (KAM-19) mukaisesti. Kuollut tai pahoin vaurioitunut puu korvataan lähtökohtaisesti uudella puulla.

Viiveellä ilmenevät vauriot eivät poista luvan saajan korvausvastuuta.

Vaurioitunut kasvillisuus käsitellään kunnan ohjeiden mukaisesti. Jos puita, pensaita, nurmikoita ja kukkaistutuksia ei ole saatettu ohjeen mukaiseen kuntoon kahden viikon kuluessa huomautuksesta, tai talvikauden töiden osalta toukokuun loppuun mennessä, kunnalla on oikeus teettää kunnostustyöt luvan saajan kustannuksella.

5.6 Takuu, jälkihoito ja kaupungin toimenpiteet

Vihertöiden takuu-aika on kaksi (2) vuotta työn vastaanottamisesta. Takuu-ajana suoritetaan tarvittavat kasvuunlähtö- ja takuukatselmukset. Kasvuunlähtökatselmus tehdään istutusta seuraavana keväänä 15.6. mennessä. Luvan saaja on velvollinen dokumentoimaan kasvuunlähtökatselmus ja toimittamaan se kaupungille.

Nurmikon ja muun kasvillisuuden takuu-ajainen vastuu on luvan saajalla takuuajan päättymiseen saakka. Takuuajan päättyessä nurmikkoalueiden tulee olla vahvassa kasvussa, aukottomia ja viherpeittävydeltään yli 90 %.

Uusittujen puiden hoitoon kuuluu vähintään säännöllinen kastelu kahden ensimmäisen kasvukauden ajan sekä tuntuojen tarkastus.

Mikäli luvan saaja laiminlyö velvoitteensa, kaupungilla on oikeus

- määrätä laiminlyöntimaksu
- teettää hoito- ja kustannustyöt
- veloittaa kaikki kustannukset luvan saajalta

6 Tilapäiset liikennejärjestelyt

Tässä luvussa esitetyt määräykset koskevat kaikkia yleisillä alueilla tehtäviä töitä työn kestosta, laajuudesta ja toteutustavasta riippumatta, ellei kaupungin kanssa ole kirjallisesti toisin sovittu.

Tilapäiset liikennejärjestelyt on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne ovat turvallisia, selkeitä ja ennakoitavia sekä aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa liikenteelle ja alueen käyttäjille. Liikennejärjestelyt on aina rajoitettava mahdollisimman pienelle alueelle ja pidettävä voimassa vain sen ajan kuin työ tai muu toimenpide sitä edellyttää.

Luvan saajan on perehdyttävä huolellisesti työmaan vaikutusalueeseen, alueen liikennejärjestelmiin ja toimintoihin. Suunnittelussa on huomioitava muun muassa asuin- ja liikekiinteistöt, oppilaitokset, päiväkodit, joukkoliikenne, pelastustiet, huoltoliikenne sekä jalankulun ja pyöräilyn reitit. Työmaan vaikutukset liikkumiseen on arvioitava kokonaisuutena ennen töiden aloittamista.

Tilapäisten liikennejärjestelyjen tulee täyttää tieliikennelain (729/2018), valtioneuvoston asetuksen rakennustyön turvallisuudesta (205/2009) sekä muiden sovellettavien lakien, asetusten ja viranomaisohjeiden vaatimukset. Kaupunki hyväksyy katualueelle asetettavat tilapäiset liikenteenohjauslaitteet osana lupamenettelyä.

Luvan saajalla on velvollisuus huolehtia liikennejärjestelyihin liittyvästä tiedottamisesta ja viestinnästä. Työn vaikutuspiirissä oleville tahoille on tiedotettava liikennejärjestelyistä, kulkureittien muutoksista ja mahdollisista häiriöistä hyvissä ajoin ennen työn aloittamista luvussa 2 esitettyjen yleisten tiedottamisperiaatteiden mukaisesti. Kaupunki päättää tarvittaessa tiedottamisen laajuudesta ja voi edellyttää erillisiä tiedotustoimenpiteitä.

Luvan saaja on velvollinen asettamaan hyväksytyn liikenteenohjaussuunnitelman mukaiset tilapäiset liikenteenohjauslaitteet ennen työn aloittamista, huolehtimaan niiden asianmukaisesta ylläpidosta sekä päivityksestä koko työn ajan sekä poistamaan ne viipymättä työn valmistuttua ja palauttamaan liikennejärjestelyt ennalleen.

Kaupungilla on oikeus antaa tilapäisiin liikennejärjestelyihin tarkentavia tai tiukentavia määräyksiä työmaan laajuuden, sijainnin, liikenneturvallisuuden tai muiden olosuhteiden perusteella. Mikäli määräyksiä ei noudateta, kaupungilla on oikeus keskeyttää työ tai teettää tarvittavat liikennejärjestelyt luvan saajan kustannuksella.

6.1 Liikenteenohjaussuunnitelma

Tilapäiset liikennejärjestelyt edellyttävät kaupungin hyväksymää liikenteenohjaussuunnitelmaa, joka on liitettävä lupahakemukseen. Suunnitelma on esitettävä aina, kun työ tai muu toimenpide vaikuttaa ajoneuvo-, jalankulku- tai pyöräliikenteeseen, pysäköintiin tai yleisen alueen käyttöön.

Liikenteenohjaussuunnitelmassa on esitettävä selkeästi:

- työmaa-alueen rajausta ja sijainti
- liikenteenohjauslaitteet, sulku- ja suojausrakenteet
- jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt sekä kiertotiet
- ajoneuvoliikenteen järjestelyt
- esteettömyyden huomioiminen
- kaivantojen, nostotöiden ja muiden vaarallisten työvaiheiden suojaustavat

Jos työ toteutetaan vaiheittain, jokaisesta vaiheesta on laadittava oma hyväksyttävä suunnitelmansa. Yksinkertaisissa ja vähävaikutteisissa kohteissa voidaan käyttää kaupungin hyväksymiä tyyppiratkaisuja tai -piirustuksia edellyttäen, että ne soveltuvat kyseiseen kohteeseen.

Kaupunki tarkistaa liikenteenohjaussuunnitelman lupakäsittelyn yhteydessä ja voi edellyttää siihen muutoksia, täydennyksiä tai lisäselvityksiä. Kaupungilla on oikeus antaa suunnitelmaan liittyen tarkentavia määräyksiä myös työn aikana, mikäli liikenneturvallisuus, esteettömyys tai olosuhteet sitä edellyttävät.

Hyväksytyn liikenteenohjaussuunnitelman noudattaminen on luvan saajalle velvoittavaa. Poikkeaminen hyväksytystä suunnitelmasta ilman kaupungin hyväksyntää katsotaan olennaiseksi lupaehtojen laiminlyönniksi.

Liikenteenohjaussuunnitelman hyväksyminen ei rajoita kaupungin oikeutta edellyttää tämän ohjeen mukaisia esteettömyys-, turvallisuus- ja toteutusvaatimuksia. Mikäli suunnitelma on ristiriidassa ohjeen teknisten vähimmäisvaatimusten kanssa, on ohjetta noudatettava.

Ohjeen tai lupaehtojen noudattamatta jättäminen voi johtaa valvontatoimenpiteisiin, työn keskeyttämiseen sekä kaupungin määräämiin laiminlyöntimaksuihin voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

6.2 Vastuu liikennejärjestelyistä

Vastuu tilapäisten liikennejärjestelyjen suunnittelusta, toteuttamisesta, ylläpidosta ja poistamisesta kuuluu luvan saajalle, riippumatta siitä, kuka liikennejärjestelyt käytännössä toteuttaa. Luvan saaja vastaa siitä, että liikennejärjestelyt ovat koko työn ajan hyväksytyn liikenteenohjaussuunnitelman ja kaupungin antamien määräysten mukaisia.

Luvan saajan on nimettävä liikennejärjestelyistä vastaava vastuuhenkilö. Vastuuhenkilöllä tulee olla voimassa oleva Tieturva II pätevyys sekä voimassa oleva katutyökortti. Hänen on oltava perehtynyt liikenteenohjaus- ja varoituslaitteiden käyttöön sekä työmaan liikenneturvallisuusjärjestelyihin.

Vastuuhenkilön tehtävänä on valvoa ja varmistaa, että työmaan liikennejärjestelyt ovat asianmukaisessa kunnossa koko työn ajan, mukaan lukien työajan ulkopuoliset ajankohdat, kuten iltaisin, öisin ja viikonloppuisin. Vastuuhenkilö vastaa liikennemerkkien, sulkua- ja suojausrakenteiden sekä muiden liikenteenohjauslaitteiden kunnosta ja oikeasta sijoittelusta.

Vastuu kattaa myös:

- kiertoteiden, väliaikaisten kulkuväylien ja kaivantosiltojen kunnossapidon
- esteettömyyden säilymisen
- liikenteenohjauslaitteiden puhtauden, näkyvyyden ja toimintakunnon
- liukkaudentorjunnan

Kaikkien liikennemuotojen kiertoteiden kunnossapidon laatutason tulee olla vähintään vastaava kuin suljetulla väylällä.

Luvan saajan on huolehdittava siitä, että pysyvät liikennejärjestelyt palautetaan ennalleen viipymättä työn valmistuttua. Mikäli työmaan liikennejärjestelyt aiheuttavat vaaraa liikenneturvallisuudelle tai esteettömyydelle, kaupungilla on oikeus edellyttää välittömiä korjaustoimenpiteitä tai keskeyttää työ.

Jos luvan saaja laiminlyö liikennejärjestelyihin liittyvät velvoitteensa tai ei noudata kaupungin antamia määräyksiä, kaupungilla on oikeus teettää tarvittavat liikennejärjestelyt, korjaukset tai purkutoimenpiteet luvan saajan kustannuksella sekä soveltaa luvussa [6.3](#) esitettyjä seuraamuksia.

6.3 Liikennejärjestelyiden yleinen laatu, puutteet ja toistuvat laiminlyönnit

Tilapäiset liikennejärjestelyt on toteutettava ja pidettävä kunnossa siten, etteivät ne aiheuta vaaraa tai kohtuutonta haittaa jalankululle, pyöräilylle tai ajoneuvoliikenteelle missään työn vaiheessa.

Luvan saaja vastaa siitä, että liikennejärjestelyt ovat koko ajan:

- hyväksytyn liikenteenohjaussuunnitelman mukaisia
- turvallisia ja selkeitä kaikille liikkujille
- esteettömyysvaatimukset täyttäviä
- asianmukaisesti ylläpidettyjä myös työajan ulkopuolella

Havaitut puutteet liikennejärjestelyissä on korjattava viipymättä. Mikäli puutteita ei korjata kaupungin antamassa määräajassa, kaupungilla on oikeus ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin liikenneturvallisuuden varmistamiseksi luvan saajan kustannuksella.

Mikäli samalla urakoitsijalla havaitaan toistuvasti puutteita liikennejärjestelyissä, kaupungilla on oikeus edellyttää luvan saajaa ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin, mukaan lukien urakoitsijan vaihtaminen, ennen työn jatkamista.

Kaupunki voi tarvittaessa antaa tapauskohtaisesti tätä ohjetta täydentäviä tai tiukempia määräyksiä liikennejärjestelyiden toteuttamisesta, mikäli liikenneturvallisuus, esteettömyys tai työmaan olosuhteet sitä edellyttävät.

Liikennejärjestelyjen toteuttaminen vastoin hyväksyttyä suunnitelmaa tai tämän ohjeen määräyksiä katsotaan olennaiseksi laiminlyönniksi.

6.4 Työmaa-alueen rajausta ja suojaus

Työmaa-alue on aina rajattava selkeästi ja turvallisesti siten, ettei siitä aiheudu vaaraa tai kohtuutonta haittaa jalankululle, pyöräilylle tai ajoneuvoliikenteelle. Työmaa-alueen rajauksen ja suojausten tulee perustua hyväksyttyyn liikenteenohjaussuunnitelmaan sekä kaupungin antamiin määräyksiin ja ohjauksiin.

Työmaa-alue rajataan lähtökohtaisesti suoja-aidalla. Lippusiiman, sulkunauhan tai vastaavan kevyen rakenteen käyttö ei ole sallittua kaivantojen tai muiden vaarallisten työkohteiden suojaamiseen. Kaivantojen, työalueiden ja muiden vaarallisten kohtien suojaamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota:

- putoamis-, kompastumis- ja törmäysvaaran estämiseen
- esteettömyyden toteutumiseen
- riittävään näkyvyyteen kaikissa valaistus- ja sääolosuhteissa
- kaikkien työmaa-alueen kulmien, reunojen ja rakenteiden tulee olla selkeästi havaittavissa

Työmaa-alueen sisäpuolelle ei saa ohjata yleistä liikennettä. Työmaan liikenne, huoltoajo ja materiaalikuljetukset on järjestettävä siten, etteivät ne vaaranna tai tarpeettomasti estä muuta liikennettä. Mikäli työmaalle suuntautuva liikenne risteää jalankulun, pyöräilyn tai ajoneuvoliikenteen kanssa, on turvallisuus varmistettava tarvittaessa erillisillä liikenteenohjaajilla.

Työmaa-alueen suojaus ja rajausta on toteutettava siten, ettei työmaa-alueelle ole mahdollista päästä vahingossa, oikaista sen läpi tai joutua vaara-alueelle myöskään poikkeustilanteissa, kuten pimeällä, huonossa säässä tai lasten liikkumisen yhteydessä. Aitaus ja suojausrakenteet on sijoitettava siten, että ne ohjaavat liikenteen selkeästi ja ennakoitavasti turvallisille reiteille.

Kohteissa, joissa ilkvallan todennäköisyys on suuri (esim. kävelykatu) edellytetään käytettäväksi riittävän tukevaa kaksinkertaista aitausta.

Luvan saaja vastaa siitä, että työmaa-alueen rajausta ja suojausta ovat koko työn ajan kunnossa ja vastaavat työn etenemistä. Järjestelyjä on päivitettävä viipymättä, mikäli työmaan laajuus, sijainti tai olosuhteet muuttuvat.

Mikäli työmaa-alueen rajausta tai suojausta ei täytä turvallisuus-, esteettömyys- tai lupaehtojen vaatimuksia, kaupungilla on oikeus edellyttää välittömiä korjaustoimenpiteitä, keskeyttää työ tai teettää tarvittavat toimenpiteet luvan saajan kustannuksella.

6.5 Jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt

Jalankulun ja pyöräilyn turvalliset ja esteettömät yhteydet on turvattava kaikissa työvaiheissa. Jalankulkijat ja pyöräilijät eivät missään tilanteessa saa joutua kulkemaan ajoradalla ajoneuvoliikenteen seassa ilman erikseen hyväksytyjä ja turvallisia järjestelyjä.

Tilapäiset jalankulku- ja pyöräilyreitit on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne ovat selkeitä, yhteneväisiä ja helposti havaittavia. Reittien tulee olla ennakoitavia ja ohjata liikkujat turvallisesti työmaan ohi tai kiertoreitille. Mikäli jalankulku ja pyöräily on normaalitilanteessa eroteltu, erottelu on pyrittävä säilyttämään myös työmaan aikaisissa järjestelyissä.

Tilapäisten kulkuväylien vähimmäisvaatimukset:

- vapaa leveys vähintään 1,5 metriä
- vapaa korkeus vähintään 2,2 metriä
- kaivantosiltojen ja luiskien leveys vähintään 1,2 m

Kulkuväylien on oltava:

- tasaisia ja ehjiä
- liukastumisen estäviä
- esteettömyysvaatimukset täyttäviä

Väylille ei saa muodostua kuoppia, kynnyksiä tai muita esteitä, jotka aiheuttavat kompastumis-, törmäys- tai putoamisvaaran. Sivukaltevuus saa olla enintään 2 % ja pituuskaltevuus enintään 8 %. Luiskien ja siltojen tulee kestää vähintään 250 kg kuormitus.

Kaiteet ja käsijohteet on toteutettava, mikäli tasoero tai olosuhteet sitä edellyttävät. Käsijohteen tulee olla noin 0,9 metrin korkeudella ja olla yhteneväinen koko luiskan tai kulkuväylän matkalla. Kaide vaaditaan aina, kun putoamiskorkeus ylittää 0,5 metriä, tai jos olosuhteet muutoin aiheuttavat selkeän turvallisuusriskin.

Jalankulun ja pyöräilyn tilapäiset järjestelyt on suunniteltava ja toteutettava siten, että myös näkö-, liikku- mis- ja toimimisrajoitteiset henkilöt voivat liikkua turvallisesti. Sulkulaitteissa ja suojarakenteissa on käytettävä alapienaa tai muuta rakennetta, joka estää tahattoman kulun työmaa-alueelle ja mahdollistaa valkoisen kepin käytön.

Jalankulun ja pyöräilyn tilapäisten kulkuväylien on oltava koko työn ajan:

- tasaisia ja turvallisia
- esteettömyysvaatimukset täyttäviä
- riittävästi valaistuja ja selkeästi opastettuja
- kunnossa myös iltaisin, öisin ja viikonloppuisin

Tilapäisten kulkuväylien, kaivantosiltojen, luiskien ja muiden rakenteiden kuntoa on seurattava säännöllisesti. Havaitut puutteet on korjattava viipymättä.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä koulureitteihin ja lasten liikkumiseen. Mikäli työmaa sijoittuu koulun, päiväkodin tai muun vastaavan kohteen läheisyyteen, luvan saajan on oltava yhteydessä kohteen toimijaan ja huolehdittava turvallisista kulkureiteistä sekä riittävästä tiedottamisesta. Liikennejärjestelyiltä vaativissa kohteissa suositellaan, että jalankulkijat ja pyöräilijät ohjataan kiertotielle. Tarvittaessa on käytettävä erillistä liikenteenohjaajaa, jolla turvataan liikkujien turvallisuus.

Luvan saaja vastaa siitä, että jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt ovat koko työn ajan kunnossa, turvalisia ja hyväksytyn liikenteenohjaussuunnitelman mukaisia. Mikäli järjestelyt eivät täytä vaatimuksia tai aiheuttavat vaaraa, kaupungilla on oikeus edellyttää välittömiä korjaustoimenpiteitä, keskeyttää työ tai teettää tarvittavat toimenpiteet luvan saajan kustannuksella.

6.6 Ajoneuvoliikenteen järjestelyt

Ajoneuvoliikenteen tilapäiset järjestelyt on suunniteltava ja toteutettava siten, että liikenteen turvallisuus, sujuvuus ja ennakoitavuus säilyvät koko työn ajan. Järjestelyt on rajoitettava mahdollisimman pienelle alueelle ja mahdollisimman lyhyeksi ajaksi, kuitenkin siten, että työt voidaan suorittaa turvallisesti.

Ajoneuvoliikenteelle on lähtökohtaisesti varattava vähintään 3,5 metrin levyinen vapaa kulkuväylä. Väylän mitoituksessa on huomioitava myös pitkien ja raskaiden ajoneuvojen kääntyvyys risteyksissä ja kaarteissa. Mikäli kaistajärjestelyjä muutetaan tai ajokaista suljetaan, liikenne on ohjattava selkeästi ja jouhevasti sulkupylväillä, -kartioilla tai sulkulaitteilla niin, että ajokaistan päättyminen on helposti ennakoitavissa. Kaistojen sulkeminen, liikenteen katkaiseminen tai pysäköintipaikkojen poistaminen edellyttää aina hyväksyttyä liikenteenohjaussuunnitelmaa.

Ajoneuvoliikenteen ohjauksessa käytettävien sulku- ja varoituslaitteiden on oltava Väyläviraston ohjeen *Sulku- ja varoituslaitteet 2/2018* mukaisia. Vilkasliikenteisillä kaduilla ja vaativissa kohteissa on käytettävä riittävän raskasta suojausta. Raskaussuojausta edellytetään erityisesti silloin, kun jalankulku- tai pyörätie siirretään ajoradan reunaan tai ajoneuvoliikenne kulkee poikkeuksellisen lähellä työmaa-alueita. Suojauksen tyyppi ja mitoitus määritellään erikseen työmaakohtaisesti liikenteenohjaussuunnitelmassa.

Työmaa-aidat, sulkulaitteet ja liikenteenohjauslaitteet on varustettava koko pituudelta huomiovärein sekä pimeään ja hämärän aikana heijastimin ja keltaisin varoitusvilkuin. Kadun sulkemiseen käytettävissä sulkulaitteissa on varoitusvilkkujen sijaan käytettävä asianmukaisia liikennemerkkejä ja punaisia varoitusvaloja. Kaikkien laitteiden tulee olla tukevasti asennettuja ja kestää tuuli-, lumi- ja muut sääolosuhteet kaatumatta tai siirtymättä.

Liikenneohjatut risteykset ja suojatiet

Mikäli työmaa sijoittuu liikennevalo-ohjatun risteyksen tai suojatien läheisyyteen, tai työ vaikuttaa liikennevalojen toimintaan, tulee liikennevaloihin liittyvät järjestelyt esittää liikenteenohjaussuunnitelmassa. Liikennevalojen kaapelointien ja ilmaisinsilmukoiden sijainti on selvitettävä ennen työn

aloittamista. Kaupunki päättää liikennevaloihin kohdistuvista muutoksista ja hyväksyy niitä koskevat järjestelyt.

Kiertotiet

Kiertotiet ajoneuvoliikenteelle on opastettava selkeästi ja hyvissä ajoin ennen työmaa-aluetta. Kiertotiejärjestelyjen tulee olla johdonmukaisia ja helposti hahmotettavia, eikä ajoneuvoliikennettä saa ohjata epäselville tai turvallisuudeltaan puutteellisille reiteille. Mikäli kiertotie alkaa valtion maantieltä tai erikoiskuljetusreitiltä, on noudatettava Lupa- ja valvontaviraston ohjeita ja lupamenettelyjä.

Erikoiskuljetusreitit

Jos työmaa sijoittuu erikoiskuljetusreiteille tai vaikuttaa erikoiskuljetusten suorittamiseen, kaupungilla on oikeus asettaa tavanomaisesta poikkeavia ehtoja liikennejärjestelyille, työn ajoitukselle tai opastukselle. Erikoiskuljetuksiin liittyvistä järjestelyistä on sovittava erikseen.

Kuorman purkaminen ja lastaaminen

Kuorman purkaminen ja lastaaminen yleisellä alueella ei edellytä erillistä lupaa, mikäli toiminta on tilapäistä, lyhytkestoista ja toteutetaan voimassa olevan tieliikennelainsäädännön mukaisesti. Kuorman purkaminen tai lastaaminen ei saa aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle, estää jalankulkua tai pyöräilyä eikä haitata yleisen alueen muuta käyttöä. Mikäli kuorman purkaminen tai lastaaminen edellyttää alueen rajaamista, liikennejärjestelyitä tai kestää tavanomaista pidempään, toiminta edellyttää kaupungin etukäteistä hyväksyntää.

Luvan saaja vastaa siitä, että ajoneuvoliikenteen järjestelyt ovat koko työn ajan hyväksytyn liikenteenohjaussuunnitelman mukaisia, turvallisia ja toimivia. Mikäli järjestelyt aiheuttavat vaaraa, merkittävää haittaa liikenteelle tai poikkeavat hyväksytystä suunnitelmasta, kaupungilla on oikeus edellyttää välitömiä korjauksia, keskeyttää työ tai teettää tarvittavat toimenpiteet luvan saajan kustannuksella.

6.7 Työmaan vaikutukset laajempaan liikenneympäristöön

Mikäli työmaalla on vaikutuksia työmaa-aluetta laajemmalle liikenneympäristöön, liikennejärjestelyt on suunniteltava yhteistyössä kaupungin kanssa. Tällaisia kohteita ovat erityisesti liikenteellisesti merkittävät kadut, joukkoliikennereitit ja -pysäkit, koulureitit, erikoiskuljetusreitit sekä alueet, joilla liikennemäärät tai liikenneturvallisuusriskit ovat tavanomaista suuremmat.

Luvan saajan on selvitettävä etukäteen työmaan vaikutukset joukkoliikenteeseen, mukaan lukien linja-autoreitit, pysäkkien sijainti, esteetön kulku pysäkeille sekä mahdolliset pysäkkisiirrot.

Joukkoliikenteeseen vaikuttavista järjestelyistä on oltava yhteydessä kaupungin joukkoliikenteestä vastaavaan tahoon hyvissä ajoin ennen työn aloittamista. Joukkoliikennettä koskevat muutokset edellyttävät aina kaupungin hyväksyntää.

Työmaan järjestelyissä on varmistettava, että pelastusajoneuvojen, ensihoidon, jätehuollon, postinjakelun sekä huolto- ja palveluliikenteen kulku säilyy esteettömänä koko työn ajan. Mikäli järjestelyt edellyttävät poikkeavia kulkureittejä, on niistä sovittava erikseen kaupungin kanssa ja huolehdittava selkeästä opastuksesta.

Jos työmaa vaikuttaa yleisten pysäköintialueiden käyttöön tai pysäköintipaikkojen määrään, järjestelyistä on sovittava etukäteen kaupungin kanssa. Pysäköintipaikkojen poistaminen tai siirtäminen edellyttää hyväksyttyä liikenteenohjaussuunnitelmaa ja tarvittaessa siirtokehotusmenettelyä.

Mikäli työmaa sijoittuu erikoiskuljetusreitille tai estää erikoiskuljetusten suorittamisen, kaupungilla on oikeus edellyttää työn ajoitusta, erityisiä liikennejärjestelyjä tai muita tavanomaisesta poikkeavia ehtoja. Erikoiskuljetuksiin liittyvät luvat myöntää Lupa- ja valvontavirasto, ja luvan saaja vastaa yhteensovittamisesta.

Liikennejärjestelyiltään vaativissa kohteissa kaupungilla on oikeus edellyttää ennakko-ohjausta ennen liikenteenohjaussuunnitelman laatimista. Tällöin luvan saajan on pyydettävä kaupungilta lähtötiedot ja reunaehdot suunnittelua varten. Kaupunki voi edellyttää suunnitelman päivittämistä työn edetessä, mikäli työmaan vaikutukset liikenneympäristöön muuttuvat.

Luvan saaja vastaa siitä, että työmaan vaikutukset laajempaan liikenneympäristöön tunnistetaan ja hallitaan koko työn ajan. Mikäli vaikutuksia ei ole asianmukaisesti huomioitu tai niistä aiheutuu liikenteelle, turvallisuudelle tai palveluiden toimivuudelle merkittävää haittaa, kaupungilla on oikeus antaa tarkentavia määräyksiä, keskeyttää työ tai teettää tarvittavat toimenpiteet luvan saajan kustannuksella.

6.8 Ajoneuvojen siirrot

Mikäli työn toteuttaminen edellyttää, että katualueella tai muulla yleisellä alueella ei ole pysäköityä autoja, alue on varattava siirtokehotusmerkein ennen työn aloittamista. Mikäli alueelle pysäköidyt ajoneuvot estävät tai haittaavat työn suorittamista, kunta voi toimittaa ajoneuvojen lähisiirron voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Luvan saaja vastaa siirtokehotuskylttien asettamisesta ja niiden ylläpidosta, päivittämisestä ja dokumentoinnista koko niiden voimassaolon ajan. Siirtokehotuksesta on hyvä toimittaa tiedote myös lähi-alueen postilaatikoihin.

Siirtokehotuskylttinä on käytettävä Tieliikennelain liitteen 3.9 mukaista liikennemerkkiä I13. Merkissä tai merkin yhteydessä tulee esittää ainakin siirtokehotuksen syy, voimassaoloaika ja yhteystiedot kaivu- ja katuluvan saajasta.

Siirtokehotuksesta kertova liikennemerkki on asetettava paikalleen vähintään 48 tuntia ennen sen voimaantuloa. Siirtokehotuksen pystytyshetkellä alueella olevat ajoneuvot on dokumentoitava eli valokuvattava joka suunnasta, ja pystytyksestä on laadittava pöytäkirja tai muu kaupungin hyväksymä dokumentti.

Ajoneuvon siirtäminen edellyttää aina viranomaisen siirtopäätöstä. Ajoneuvojen siirtäminen tai siirtojen tilaaminen omatoimisesti on kielletty.

Siirtokehotuksen voimassaoloajan päätyttyä merkit on poistettava viipymättä. Poistamisesta ja alueen tilanteesta on laadittava tarvittaessa uusi dokumentointi kaupungin ohjeiden mukaisesti.

Ilmoitus siirtokehotus -liikennemerkkin asettamisesta tehdään kaupungille kirjallisena sähköpostilla osoitteeseen virka.apupynto@kouvola.fi. Ilmoituksessa tulee esittää kartta siirrettävästä alueesta, ajankohta, johon mennessä ajoneuvojen on oltava poistettuina sekä laskutusosoite.

Luvan saaja vastaa ajoneuvojen siirtoihin liittyvistä kustannuksista siltä osin, kun ajoneuvot ovat olleet alueella ennen siirtokehotuksen voimaantuloa. Mikäli ajoneuvoja pysäköidään alueelle sen jälkeen, kun siirtokehotuskyltti on pystytetty ja työ alkaa, pysäköityjen ajoneuvojen siirtokustannuksista vastaa ajoneuvon omistaja tai haltija voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Puutteellisesti toteutetut tai virheellisesti asetetut siirtokehotukset katsotaan liikennejärjestelypuutteenksi ja voivat johtaa seuraamuksiin tämän ohjeen ja kaupungin voimassa olevan hinnaston mukaisesti. Puutteellisesti toteutetut tai virheellisesti asetetut siirtokehotusmerkit voivat johtaa myös siihen, että luvan saaja vastaa ajoneuvojen siirtokuluista.

6.9 Liikenteenohjauslaitteiden vaatimukset

Tilapäisissä liikennejärjestelyissä käytettävien liikenteenohjauslaitteiden on oltava voimassa olevan lainsäädännön, viranomaismääräysten sekä kaupungin antamien ohjeiden ja lupaehtojen mukaisia.

Liikennejärjestelyissä on noudatettava vähintään seuraavia säädöksiä ja ohjeita:

- [Tieliikennelaki 729/2018](#)
- [Valtioneuvoston asetus liikenteenohjauslaitteiden käytöstä 379/2020](#)
- [Traficomien määräys liikenteenohjauslaitteiden rakenteesta, väreistä ja mitoituksista \(TRAFICOM/438684/03.04.03.00/2019\)](#)
- [Väyläviraston ohje Sulku- ja varoituslaitteet \(2/2028\)](#)

Kaikki tilapäiset liikenteenohjauslaitteet on sijoitettava tukevaan, tarkoitukseen soveltuvaan jalustaan tai rakenteeseen. Laitteet on pidettävä puhtaina, ehjinä, oikein suunnattuina ja jatkuvasti havaittavissa kaikissa olosuhteissa.

Tilapäisiä liikenteenohjauslaitteita ei saa kiinnittää pysyviin liikennemerkkipylväisiin, valaistuspylväisiin, puihin tai muihin rakenteisiin, ellei samalla peitetä pysyviä liikennemerkkejä. Tilapäiset liikenteenohjauslaitteet eivät saa peittää pysyviä, käyttöön jätettäviä liikenteenohjauslaitteita eivätkä aiheuttaa näkemäestettä tai törmäysvaaraa.

Mikäli pysyviä liikennemerkkejä joudutaan ottamaan tilapäisesti pois käytöstä, ne on peitettävä tarkoitukseen soveltuvalla harmaalla peitteellä tai levyllä. Muovisäkkien tai vastaavien materiaalien käyttö ei ole sallittua, eikä liikennemerkkien kääntäminen ole hyväksyttävä menettely.

Tilapäisissä liikennejärjestelyissä käytettävien liikennemerkkien tulee olla normaalikokoisia. Vilkkaasti liikennöidyillä kaduilla tai erityisen vaativissa kohteissa kaupunki voi edellyttää normaalia suurempien merkkien käyttöä. Lisäkilpien tekstikoon on oltava vähintään 60 mm.

Liikennemerkkien ja muiden heijastavien laitteiden pintamateriaalin heijastavuusluokan tulee olla vähintään R2. Tarvittaessa liikennemerkit voidaan varustaa tehokkaalla varoitusvilkulla, erityisesti kohteissa, joissa on lyhyt näkemäalue, tilapäinen suojatie tai väistämisvelvollisuuden muutos.

Työmaa-aitojen ja sulkulaitteiden korkeuden on oltava pääsääntöisesti 1 000–1 200 mm. Sulkuidoissa on oltava heijastavaa pintaa vähintään 0,3m² kutakin aitaa kohti. Läpinäkyviä aitoja on käytettävä risteysalueilla ja vähintään 5 metrin matkalla ennen suojatietä. Työmaa- ja sulkulaitteissa käytettävien varoitusvilkkujen on täytettävä standardin SFS-EN 12352 vaatimukset. Työmaalla käytettävissä ajoneuvoissa on oltava ruskeankeltaista valoa näyttävä, ECE R65 -hyväksytty varoitusvalaisin.

Työmaa-aidat, sulku- ja liikenteenohjauslaitteet on varustettava koko pituudelta huomiovärein, sekä pimeän ja hämärän aikana heijastimin ja keltaisin varoitusvilkuin. Kadun sulkemiseen käytettävissä sulkulaitteissa on varoitusvilkkujen sijaan käytettävä asianmukaisia liikennemerkkejä ja punaisia varoitusvaloja. Kaikkien laitteiden tulee olla tukevasti asennettuja, jotta ne kestävät myös äärisääolosuhteet kaatumaatta ja siirtymättä.

Luvan saaja vastaa siitä, että liikenteenohjauslaitteet asennetaan, ylläpidetään ja poistetaan viipymättä työn edellyttämällä tavalla. Mikäli liikenteenohjauslaitteet ovat puutteellisia, virheellisesti asennettuja tai aiheuttavat vaaraa, kaupungilla on oikeus määrätä ne korjattavaksi välittömästi tai teettää tarvittavat toimenpiteet luvan saajan kustannuksella.

6.10 Esteettömyys tilapäisissä liikennejärjestelyissä

Tilapäiset liikennejärjestelyt on suunniteltava ja toteutettava siten, että jalankulku ja liikkuminen on mahdollista turvallisesti, sujuvasti ja esteettömästi koko työmaan ajan, myös liikkumis- ja toimimisrajoitteisille henkilöille.

Esteettömyysvaatimukset koskevat kaikkia työmaita riippumatta työn kestosta tai laajuudesta.

Jalankulku- ja pyöräilyreitit

Jalankululle on järjestettävä työmaan ohi kulkeva kulkuväylä, jonka:

- vapaa leveys on vähintään 1,5 metriä
- vapaa korkeus on vähintään 2,2 metriä

Kaivantosiltojen ja luiskien vapaan leveyden on oltava vähintään 1,2 metriä. Mikäli tilapäinen kulkuväylä on pitkä (yli 15 metriä), on siihen järjestettävä riittävästi kohtaamispaikkoja.

Jalankulkijat eivät missään tilanteessa saa joutua kulkemaan ajoradalla ajoneuvoliikenteen seassa. Pyöräily voidaan ohjata ajoradalle vain, jos ajorata on rauhallinen ja nopeusrajoitus on enintään 30 km/h, ja ratkaisu on hyväksytty liikenteenohjaussuunnitelmassa.

Jos jalankulku ja pyöräily ovat normaalitilanteessa eroteltuja, on erottelu pyrittävä säilyttämään myös työnaikaisissa järjestelyissä.

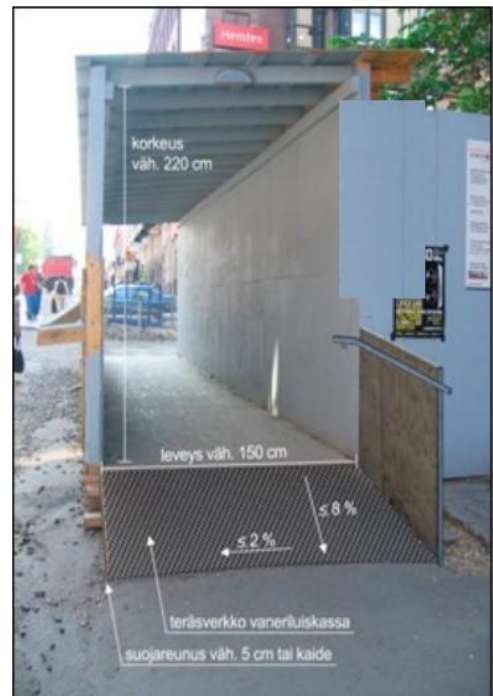
Kulkuväylien pinnat, luiskat ja sillat

Tilapaisten kulkuväylien ja luiskien tulee olla:

- tasaisia, ehjiä ja luistamattomia
- vapaita kuopista, kynnyksistä ja irtonaisista materiaaleista

Suurin sallittu pystysuuntainen epätasaisuus on 20 mm. Kulkuväylän sivukaltevuus saa olla enintään 2 % ja pituuskaltevuus enintään 8 %.

Luiskien ja kaivantosiltojen on kestettävä vähintään 250 kg kuormitus, ja niiden pinnan tulee olla karhea. Mikäli luiska ei rajoitu kiinteään seinään, siinä on oltava vähintään 5 cm koruinen suojar reunus putoamisvaaran estämiseksi.

Kaiteet, käsijohteet ja suojarakenteet

Kaide on aina asennettava, kun tasoero on yli 0,5 metriä tai kun pienempikin tasoero aiheuttaa selkeän putoamis- tai kompastumisvaaran. Kaiteen korkeuden tulee olla 0,9–1,1 metriä putoamiskorkeuden mukaan.

Kaiteessa on oltava alapiena enintään 0,1 metrin korkeudella kulkupinnasta. Mikäli putoamiskorkeus on yli 0,7 metriä, kaiteessa on oltava putoamisen estävä suojaava osuus.

Käsijohde sijoitetaan 0,9 metrin korkeudelle, sen tulee olla yhtenäinen ja jatkua vähintään 0,3 metriä luiskan molempien päiden yli. Johteen etäisyyden seinästä tulee olla vähintään 45 mm ja halkaisijan 30–40 mm. Kaiteissa ja johteissa ei saa olla teräviä kulmia tai tarttumisvaaraa aiheuttavia rakenteita.

Sulkulaitteet ja työmaa-alueen eristäminen

Sulkupuomeissa ja -aitauksissa on oltava alapiena, jota näkövammaisen henkilö voi seurata valkoisella kepillä ja joka estää pyörätuolien ja lastenvaunujen pyörien luiskahtamisen rakenteen alle.

Sulkulaitteet on asennettava aukottomasti siten, ettei työmaalle voi oikaista eikä synny putoamis- tai eksymisvaaraa. Työmaa on aidattava niin, että kulku ohjautuu selkeästi ja yksiselitteisesti pois päin vaarallisista alueista.

Verkkoaitaa käytettäessä se on mahdollisuuksien mukaan kiinnitettävä yhtenäiseen palkkirakenteeseen yksittäisten betonipainojen sijaan kompastumisriskin vähentämiseksi.

Vastuu ja valvonta

Luvan saaja vastaa siitä, että esteettömyysvaatimukset täyttyvät koko työn ajan, myös työajan ulkopuolella ja muuttuvissa olosuhteissa (esim. pimeys, sade, lumi ja jää).

Mikäli esteettömyysvaatimuksia ei noudateta tai tilapäiset järjestelyt aiheuttavat vaaraa, kaupungilla on oikeus:

- määrätä puutteet korjattaviksi välittömästi
- keskeyttää työ
- teettää tarvittavat korjaukset luvan saajan kustannuksella

Lisätietoa erilaisista vaatimuksista sekä apua esteettömyyden suunnitteluun ja toteutukseen löytyy SuRaKu-ohjeiston esteettömän ympäristön [suunnitteluohjekortista 8](#): esteettömyys tilapäisissä liikenejärjestelyissä.

6.11 Työmaataulu ja tunnistetiedot

Katutyöhön ryhtyvän luvan saajan on tiedotettava työstä asettamalla työmaataulu työmaan välittömään läheisyyteen näkyvälle paikalle ennen työn aloittamista. Töitä ei saa aloittaa ennen kuin työmaataulu on asennettu paikoilleen.

Työmaataulusta tulee ilmetä vähintään:

- työn suorittaja
- luvan saajan / työstä vastaavan tahon nimi
- työstä vastaavan henkilön yhteystiedot
- työn arvioitu kesto

Mikäli työ aiheuttaa pysyvän tai oleellisen muutoksen ympäristössä, työmaataulusta tulee lisäksi ilmetä rakennushankkeen tarkoitus ja laajuus sekä arvioitu valmistumisajankohta. Alle yhden työpäivän kestävässä töissä erillistä työmaataulua ei vaadita, edellyttäen että työmaa on miehitetty koko työn keston ajan ja työstä vastaavan henkilön yhteystiedot ovat saatavilla.

Kaikilla työmaalla työskentelevillä henkilöillä tulee olla työturvallisuuslain edellyttämä kuvallinen henkilökortti, joka on pidettävä näkyvillä työmaalla työskenneltäessä. Työmaataulu ja tunnistetiedot on pidettävä luettavina ja ajantasaisina koko työn ajan.

6.12 Tiedottaminen ja viestintä liikennejärjestelyistä

Luvan saajan on huolehdittava tiedottamisesta, mikäli työstä tai siihen liittyvästä tilapäisistä liikennejärjestelyistä aiheutuu merkittävää haittaa yleiselle liikenteelle, jalankululle, pyöräilylle, pysäköinnille tai joukkoliikenteelle. Tästä tulee laatia tiedote hyvissä ajoin ennen työn aloittamista. Luvan myöntävä viranomainen voi edellyttää tiedoteluonnoksen toimittamista tarkastettavaksi osana lupamenettelyä tai työn aikaisen valvonnan yhteydessä.

Tiedotteesta on käytävä ilmi soveltuvien osien:

- olennaiset ajosuuntia, pysäköintiä tai liikennöintiä koskevat rajoitukset ja muutokset
- olennaiset muutokset jalankulku- ja pyöräilyliin
- mahdolliset kiertotiet
- muutokset joukkoliikenteessä
- työn sijainti, tarkoitus ja arvioitu kesto
- työstä vastaavan henkilön nimi ja puhelinnumero

Tarvittaessa tiedotetta on täydennettävä kartalla, jossa esitetään liikennejärjestelyt ja niistä aiheutuvat muutokset opas- tai kantakarttapohjalla.

Mikäli liikennejärjestelyt ovat vaikutuksiltaan merkittäviä, kuten liikenteen katkaisuja tai joukkoliikenteeseen vaikuttavia muutoksia, luvan saajan on tiedotettava järjestelyistä lisäksi pelastuslaitosta ja joukkoliikenteestä vastaavaa tahoa. Ilmoitukset on tehtävä ennen järjestelyjen voimaantuloa (pelastuslaitos@kymenhva.fi ja Ensihoito.KouvolaL4@kymenhva.fi sekä joukkoliikenteeseen (joukkoliikenne@kouvola.fi).

Puutteellinen tai laiminlyöty tiedottaminen katsotaan liikennejärjestelyihin liittyviksi laiminlyönneiksi ja se voidaan ottaa huomioon työn valvonnassa sekä seuraamuksia ja laiminlyöntimaksuja määrättäessä. Tiedottamisen laiminlyönti tai olennaisesti puutteellinen tiedote katsotaan liikennejärjestelyihin liittyväksi laiminlyönniksi riippumatta siitä, onko liikennejärjestelyt teknisesti toteutettu oikein.

6.13 Tilapäisten liikennejärjestelyiden kunnossapito, talvihoito ja puhtaanapito

Luvan saaja vastaa siitä, että tilapäiset liikennejärjestelyt, kulkuväylät, kaivantosillat, luiskat, tilapäiset päällysteet sekä niihin liittyvät rakenteet pidetään koko työn ajan turvallisessa, siistissä ja liikennöitävässä kunnossa.

Tilapäisten liikenneväylien ja rakenteiden kuntoa on tarkastettava säännöllisesti. Havaitut vauriot, painumat, epätasaisuudet tai muut puutteet on korjattava viipymättä.

Mikäli työstä tai työmaaliikenteestä aiheutuu vaurioita työmaa-alueen ulkopuolisille yleisille alueille, vastaa luvan saaja näiden vaurioiden korjaamisesta kustannuksellaan.

Talvihoito

Luvan saaja vastaa kustannuksellaan:

- työmaa-aitojen ja sulkulaitteiden viereen kertyneiden aurasvallien poistamisesta
- käsilumitöistä, mikäli liikennejärjestelyt estävät koneellisen talvikunnossapidon
- liukkaudentorjunnasta siltä osin kuin tarve ylittää kaupungin normaalin hoitotason

Mikäli sulanapitojärjestelmiä joudutaan ottamaan pois käytöstä ajanjaksolla 15.10.–31.5., luvan saaja vastaa talvihoidosta ja liukkaudentorjunnasta siltä osin kuin järjestelmä on poissa käytöstä. Työn päätyttyä luvan saaja vastaa käytetyn liukkaudentorjuntamateriaalin poistamisesta.

Puhtaanapito

Luvan saaja vastaa työalueen ja sen ympäristön puhtaanapidosta koko työn ajan. Mikäli työmaaliikenteestä kulkeutuu savea, maa-ainesta tai muuta likaa katuverkkoon, luvan saajan on huolehdittava sen välittömästä poistamisesta ja tarvittaessa katujen pesemisestä. Katuverkkoa merkittävästi likaavissa hankkeissa kaupunki voi edellyttää ajoneuvojen renkaiden pesua ennen katuverkkoon siirtymistä.

7 Nostotyöt yleisillä alueilla

Nostotyöllä tarkoitetaan työvaihetta, jossa kuormia siirretään nostolaitteella (esim. ajoneuvonosturi, torninosturi, kurottaja tai muu vastaava laite) siten, että nosto ulottuu yleiselle alueelle tai sen yläpuolelle. Nostotyöksi katsotaan myös tilanne, jossa nosto tapahtuu työmaa-alueelta, mutta kuorma, nostolaite tai niiden liikerata ulottuu hetkellisesti yleisen alueen yläpuolelle.

Nostotyöt edellyttävät aina tapauskohtaista liikennejärjestelyjen arviointia kaupungin hyväksymässä liikenteenohjaussuunnitelmassa, koska niihin liittyy tavanomaista työmaatoimintaa suurempi äkillinen turvallisuusriski.

Yleisillä alueilla suoritettavat nostotyöt on suunniteltava ja toteutettava siten, etteivät ne missään tilanteessa aiheuta vaaraa tai kohtuutonta haittaa jalankululle, pyöräilylle, ajoneuvoliikenteelle, ympäristölle tai työmaan ulkopuolisille henkilöille.

Nostotyöt katsotaan liikennejärjestelyiltään vaativiksi työvaiheiksi, ja ne edellyttävät erityistä huolellisuutta työnaikaisessa suunnittelussa, suojaamisessa ja valvonnassa.

7.1 Nostotyön suunnittelu ja liikennejärjestelyt

Luvan saaja vastaa siitä, että nostotyöhön liittyvät liikennejärjestelyt ovat riittävät, oikein mitoitettut ja ajan tasaiset koko työn ajan. Nostotyön aikana on varmistettava, ettei vaara-alueelle pääse ulkopuolisia henkilöitä eikä liikennettä.

Nostotyön liikennejärjestelyjen on perustuttava hyväksyttyyn liikenteenohjaussuunnitelmaan sekä tässä ohjeessa esitettyihin vaatimuksiin. Nostotyön liikennejärjestelyt ovat voimassa vähintään noston ajan ja ne voivat olla:

- lyhytaikaisia
- vaiheittaisia
- toistuvia työn eri vaiheissa

Nostotyöt on esitettävä liikenteenohjaussuunnitelmassa, mikäli nosto:

- ulottuu työmaa-alueen ulkopuolelle
- sijoittuu jalankulku-, pyöräily- tai ajoneuvoliikenteen yläpuolelle tai välittömään läheisyyteen
- edellyttää kulkuväylien, ajokaistojen tai pysäköinnin tilapäistä sulkemista
- aiheuttaa vaara-alueen muodostumisen yleiselle alueelle

Liikenteenohjaussuunnitelmassa on esitettävä nostotyön vaara-alue, tarvittavat sulut ja suojausrakenteet sekä mahdolliset kiertoreitit. Lisäksi suunnitelmassa on kuvattava:

- noston sijainti ja ulottuma
- vaara-alueen raja
- liikenteen katkaisut ja kiertotiet
- liikenteenohjaajien käyttö

Nostotyötä ei saa aloittaa ennen kuin hyväksytyt liikennejärjestelyt on toteutettu paikan päällä ja vaara-alue on asianmukaisesti rajattu ja suojattu.

Mikäli ajoradan kantavuudesta ei ole tehty erikseen tarkempia selvityksiä, nosturin tassuille sallitaan korkeintaan 20 t/m². Tämä edellyttää riittävän jäykkien aluslevyjen käyttöä kuormituksien jakamiseen. Kaupunki voi edellyttää erillistä kantavuusselvitystä, mikäli olosuhteet, nosturin koko tai työalueen rakenne sitä edellyttävät. Osa kadun pintamateriaaleista on herkkiä vaurioitumaan jo pienemmällä kuormalla. Erityisen helposti vaurioituvat betoni- ja graniittilaatat ja -kivet.

Ennen nostotöiden aloittamista on syytä selvittää työalueella sijaitsevat maanalaiset rakenteet, kuten:

- johdot
- maanalaiset tilat
- katulämmitysalueet
- muut maanalaiset rakenteet

Luvan saaja vastaa kaikista nostotyöstä aiheutuneista rakenteellisista vaurioista, riippumatta siitä, ilmenevätkö vauriot välittömästi tai viiveellä.

7.2 Vaara-alue ja suojaus

Nostotyölle on määriteltävä selkeä vaara-alue, joka rajataan ja suojataan siten, ettei vaara-alueelle pääse sivullisia. Nostotyössä vaara-alueella tarkoitetaan aluetta, johon nostettava kuorma, nostolaitteen puomi tai kuorman mahdollinen putoamisalue voi ulottua.

Vaara-alue

- ei rajoitu pelkästään kaivanto- tai työalueeseen
- on määriteltävä nostokohtaisesti
- on rajattava siten, ettei alueelle pääse jalankulkijoita, pyöräilijöitä tai ajoneuvoliikennettä

Vaara-alue on aina eristettävä fyysisesti hyväksytyillä sulku- ja suojausrakenteilla tai valvottava liikenteenohjaajilla. Pelkkä varoitusmerkintä ei ole riittävä.

Vaara-alue on määriteltävä varovaisuusperiaatetta noudattaen siten, että se kattaa myös kuorman hallinnan menettämisestä aiheutuvat ennakoitavissa olevat riskit.

Nostotyötä ei saa toteuttaa siten, että:

- kuorma kulkee jalankulku- tai pyöräilyreitillä tai ajoneuvoliikenteen yläpuolella ilman kaupungin hyväksymää suojasta
- vaara-alue ulottuu työmaa-alueen ulkopuolelle ilman kaupungin etukäteen antamaa hyväksyntää
- työmaan läpi kulkeminen tai oikaiseminen on mahdollista

Mikäli nostotyön vaara-alue ulottuu:

- ajoradalle
- jalkakäytävälle
- pyörätielle
- tai muulle yleisessä käytössä olevalle alueella

on liikenne kyseiseltä alueelta estettävä noston ajaksi.

Liikenteen estäminen voi tarkoittaa:

- liikenteen täydellistä katkaisua
- väliaikaista pysäyttämistä
- liikenteen ohjaamista kiertoreitille

Kaikkien liikennemuotojen (ajoneuvot, jalankulku, pyöräily) turvallisuus on varmistettava. Jalankulkijoita tai pyöräilijöitä ei saa missään tilanteessa ohjata kulkemaan vaara-alueen kautta eikä kuorman alitse.

7.3 Liikenteenohjaus ja valvonta nostotyön aikana

Nostotyön aikana on tarvittaessa käytettävä erillisiä liikenteenohjaajia, jotka

- estävät ulkopuolisten pääsyn vaara-alueelle
- pysäyttävät liikenteen ennen noston aloittamista
- valvovat, että vaara-alue pysyy tyhjänä koko noston ajan

Nostoa ei saa aloittaa ennen kuin:

- liikennejärjestelyt on toteutettu hyväksytysti
- vaara-alue on tyhjennetty
- liikenteenohjaus on varmistettu

Liikenteenohjaajilla on oltava liikenteenohjaustehtävien edellyttämä perehdytys ja voimassa olevat pätevydet.

7.4 Työolosuhteet ja työn keskeyttäminen

Nostotyötä ei saa suorittaa, mikäli työolosuhteet vaarantavat työn turvallisen toteuttamisen. Tällaisia olosuhteita ovat muun muassa:

- voimakas tuuli
- huono näkyvyys
- alustan riittämätön kantavuus
- poikkeuksellinen liikennetilanne

Luvan saajan on keskeytettävä nostotyö välittömästi, mikäli turvallisuutta ei voida varmistaa tai liikennejärjestelyt eivät ole hyväksytyn suunnitelman mukaisia.

Kaupungilla on oikeus määrätä nostotyö keskeytettäväksi välittömästi, mikäli työstä aiheutuu vaaraa tai liikennejärjestelyt eivät täytä tämän ohjeen tai hyväksytyn suunnitelman vaatimuksia.

7.5 Vastuut ja pätevyys

Luvan saaja vastaa nostotyön turvallisesta toteutuksesta, liikennejärjestelyistä sekä vaara-alueen hallinnasta riippumatta siitä, kuka nostotyön käytännössä suorittaa.

Luvan saajan on nimettävä nostotyölle vastuuhenkilö, joka vastaa:

- nostotyön työmenetelmästä
- vaara-alueen rajauksesta ja valvonnasta
- liikennejärjestelyjen toimivuudesta nostotyön aikana
- työn keskeyttämisestä tarvittaessa

Nostotyöhön osallistuvilla henkilöillä tulee olla tehtävien edellyttämä pätevyys ja kokemus.

Vastuun siirtäminen sopimuksin kolmannelle osapuolelle ei rajoita luvan saajan vastuuta suhteessa luvan myöntäjään.

7.6 Kaupungin toimivalta

Kaupungilla on oikeus:

- edellyttää nostotyötä koskevia lisäselvityksiä tai erillisiä suunnitelmia
- antaa nostotyöhön ja siihen liittyviin liikennejärjestelyihin tarkentavia tai tiukempia määräyksiä
- keskeyttää nostotyö välittömästi, mikäli siitä aiheutuu vaaraa tai ohjeen määräyksiä ei noudateta
- teettää tarvittavat liikennejärjestelyt tai suojaustoimenpiteet luvan saajan kustannuksella

Nostotyön toteuttaminen vastoin hyväksyttyä liikenteenohjaussuunnitelmaa tai kaupungin antamia määräyksiä katsotaan olennaiseksi liikennejärjestelyihin liittyväksi laiminlyönniksi ja otetaan huomioon laiminlyöntimaksuja, työn keskeyttämistä ja muita seuraamuksia määrättäessä.

Töissä noudatettavat asiakirjat, lait, normit, ohjeet:

Asfalttinormit 2023, PANK ry

[Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2024/1309 toimenpiteistä gigabititason sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi](#)

InfraRYL 2025/2, tullut voimaan 9.12.2025

[Kaupunkitilan käsikirja - Kouvolan kaupunki](#)

[Laki ajoneuvojen siirtämisestä 1508/2019](#)

[Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 669/1978](#)

[Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä 276/2016](#)

[Liikenne tietyömaalla - Liikenneviraston ohjeita 2/2015](#)

[Maakaasukäsikirja](#)

[Rakennusjärjestys - Kouvolan kaupunki](#)

[Tiedä ennen kuin toimit sähköverkon läheisyydessä - Tukes](#)

[Tieliikennelaki 729/2018](#)

[Valtioneuvoston asetus liikenteenohjauslaitteiden käytöstä 379/2020](#)

[Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta 205/2009](#)

[Viherympäristöliiton kasvillisuuden arvon määritysmalli](#)

Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021, Viherympäristöliitto

[Väyläviraston ohje Sulku- ja varoituslaitteet \(2/2028\)](#)

Vauriotilanteessa, ota yhteys:

Kouvolan kaupunki:

Luvan myöntänyt viranhaltija

Sähkölaitokset:

KSS Verkko Oy vikapäivystys: 05 885 1800

Kymen Sähköverkko Oy: 05 778 0222

Vesilaitokset:

Kouvolan Vesi: 040 540 2595

Kymen Vesi: 040 632 9556

Kuituyhtiöt:

DNA: 044 144 044

Elisa: 010 190 240

Global Connect: +46 75 100 0140

Suomen Datasafe: 05 4202 9451

Telia: 020 690 400

Valoo: Asiakaspalvelu 093 154 3060

Valokuitunen: Asiakaspalvelu: 020 694 750